

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 118.

STRAŽA

Naročilna lista:

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Cetrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 85.

Maribor, dne 21. julija 1911.

Letnik III.

Liberalci zopet razdirajo.

V vrstah jugoslovanske državnozbornske delegacije so se odigrali v zadnjih dneh velevažni dogodki. Hrvaško-slovenski zajednici se je pridružil Primorski narodni klub in obe parlamentarni skupini sta se strnile v enotni Hrvaško-slovenski klub, ki šteje zdaj 29 članov. Vsakega pravega Jugoslavana mora ta korak samo veseliti. Živimo v dobi, ko se stranke vseh narodov združujejo v narodne klube in zveze. Prepričanje je splošno, da le po številu močni klubi lahko kaj dosežejo in lahko igrajo kako vlogo v zbornici, ki šteje čez pol tisoča članov. Ravno tako stoji pribito, da se v narodnih vprašanjih da le potem uspešno delati, če so združene vse moči v eno silo. To upoštevanje je od nekdanjih Poljakov, tako mislijo Čehi, ki so ustvarili enoten klub in tega prepričanja so tudi nacionalni Nemci in Rusini. Povsod vidimo razliranje. Pozabljeni so domači boji in prepri in strankarji nasprotniki si podajo roke za skupno delo. To prepričanje, ki je pri drugih narodih že nekako samoočeno, si je priborilo tla tudi pri nas Jugoslovanih. Vsak resen in dalekoviden jugoslovanski politik mora priti do spoznanja, da je najtesnejša kooperacija naših zastopnikov nujno potrebna, da bi morala biti parlamentarna moč naše državnozbornske delegacije res prava rezultanta vseh naših moči. Po številu nas je že itak malo. Sicer se je vpliv Jugoslovancev v zadnjih letih krepko dvignil in prepričanje, da je bodočnost države na jugu, se vedno bolj vdomačuje, toda če je naše parlamentarno zastopstvo razcepljeno v stranke in strančice, potem zakrivimo sami najbolj, če se naš ugled in naš vpliv — še bolj ne dvigne.

Iz upoštevanja teh razlogov se je rodil Hrvaško-slovenski klub in mi ga samo pristržno pozdravljamo ter želimo temu novemu oznanjevalcu hrvaško-slovenske vzajemnosti mnogo uspehov. Cilji in nameni njegovi so lepi, pot do njih bo pa mnogokrat trnjeva in treba bo celih moči, če jih hočemo doseči.

V teh velepomembnih dneh, ko bi morala biti vsa treznomisla jugoslovanska javnost vesela lepega napredka na Dunaju, pa začnejo besneti in sikati žveplo naši liberalci. Pesem, ki so jo zdaj navili naši liberalci, je tako stara, kakor liberalna stranka. Kadar pridejo v naši politiki trenutki, ko bi bilo treba pozabiti na malenkosti in premotrivati razmere iz

višjega vidika, kakor je domači zvonik, pa zgube liberalci ravnotežje in postanejo ogabni sejalcji preprirov in razdora. Nova zbornica stoji pred velevažnimi volitvami v odseke. Le klubi, ki imajo večje število članov, dobe v odsekih primerno zastopstvo. Splošno znano pa je, da se ravno v odsekih vrši najvažnejše delo in da je največjega pomena, če pridejo v nje naši poslanci v zadostnem številu. Kajti, zakonski načerti se delajo v odsekih in v zbornici je potem le težko doseči spremembo kake točke, za katero je bila v odseku večina. Nujno potrebno je za to, da imajo Jugoslovani močan klub, ker le potem se jih bo primerljivo upoštevalo. Še bolj kot te volitve pa pride v poštev bodoči politični razvoj. Gautsch še sam ne ve kaj in kako in odločilna pogajanja se še niso pričela. Toda samo, če bodo tvorili Jugoslovani krepko in odločno parlamentarno skupino, bodo lahko zadostno in odločilno vplivali na politični položaj. Povsem naraven in logičen mora biti zato za vsakega korak, ki so ga napravili primorski poslanci, ki so se pridružili Hrvaško-slovenski zajednici. Vsako kunktatorstvo in odlašanje bi bilo samo škodovalo in otežkočilo razmerje. Njihov možat in odločen sklep, utemeljen v danih razmerah, zasluži samo popolno odobravanje vsakega, ki smatra politično delovanje za resno dolžnost, ne pa za kratkočasen šport. Ne pa tako naši liberalci. Njihova strankarska strast jih je že tako prežela, da niso več zmožni resnega premisleka. Kakor divji mečejo s psovskimi okoli sebe in dr. Rybar in Gregorin sta jim že narodna izdajalca. Ker se pa sedmerim Dalmatincem radi njihovih separatističnih teženj še ni zdel primeren čas za skupni jugoslovanski klub, ker dr. Ravnihar še ni smatral za umestno, da bi se pridružil Hrvaško-slovenski zajednici, zato bi morali ostati osamljeni in brezpomembni tudi primorski poslanci. In ker tega niso hoteli, zato so sedaj izdajalci, največji škodljivci Jugoslovancev, in kakor se glasi še več takih častnih naslovov iz liberalnega slovarja. Kdor naj to razume, mora biti liberalalec.

Pa naj bo! Navajeni smo že na brezmiselnost in brezciljno liberalno politiko, ki je velika samo v psovanju in obrekovanju zato nas tudi ta najnovejša razdiralna kampanja nič ne vznemirja. Ljudstvo, ki je že po večini temeljito obračunalo z liberalnimi politikastri, si bo zapomnilo to sramotno gonjo za bodočnost in prišel bo dan plačila.

Hrvaška trgovina.

Bistvo hrvaške trgovine je mala trgovina; kriteriji male trgovine se namreč nahajajo v vseh tistih redkih slučajih, kjer bi celotni obseg upravičeval uvrstitev male trgovine med veletrgovino. Še pred desetletji, ali bolje rečeno pred pogodbo z Ogrsko (l. 1868) so bile razmere povsem drugačne. V ospredju je stala žitna veletrgovina, kajti hrvaško-slavonsko ozemlje ni porabilo vsega pridelka doma, ampak je izvažalo mnogo, zlasti pšenice in koruze. Razven tega pa je hrvaška žitna veletrgovina pritegnila na se žitni eksport iz Bosnije. Vsled pomnoževanja prebivalstva, vsled razpusta koristnih zadrug in delitve posestev, posebno pa radi ovirane produkcije, prometa in trgovine pa je postala banovina dežela žitnega importa, ki pa je popoloma v rokah ogrskih veletržcev.

Mnogo večje važnosti pa je bila takrat veletrgovina z živino. Govedo, svinje, konji so se izvažali v veliki množini; živahna je bila trgovina ob meji (granici), od koder so zlasti uvažali živino iz Bosne in Srbije. Od tistih časov sem pa je šla tudi ta vrsta trgovine rakovo pot in sicer tudi iz zgoraj navedenih vzrokov. Ker je Ogrska svoj čas zaprla uvoz živine iz Srbije, kakor svoj čas tudi iz Bosne, je občutila hrvaška trgovina z živino jako občutno škodo. Preostalo je še nekaj, katero pa je kaj kmalu pograbila živinska kuga. Dediči lukrativne veletrgovine s svinjami, ki so jih uvažali iz Srbije, pa so postali — ogrski veletržci.

Tudi svetovnoznana hrvaška trgovina s hrastovimi dogami je zamrla. Dragoceni hrastovi gozdovi so se skrcili za 80%. Istotako so izgini bosanski dobi. Lesni podjetniki in trgovci z dogami so se ali izselili večinoma v južno Ogrsko, Sedmograško in Rumunsko, ali pa so se poprijeli obdelovanja mehkega lesa, od katerega pa je Hrvaška ravno toliko profitirala kot Bosna. Ista usoda je zadela staroslavno trgovino s slivami v Sremu.

Uvoz hrvaško-slavonskega kraljestva, ki je obsegal vse industrijsko blago, je bil nekdanj ves v hrvaških rokah. Zagreb je bil središče vsega uvoza. A sčasoma je skoro vse izginilo. Dandanes je preplavilo troedino kraljestvo vse polno raznih agentov, od vseh mogočih tovarn in veletržcev, da pospešijo direktno zvezo med malimi trgovci in celo med konsu-

PODLISTEK.

Nove knjige.

II. Romarica. Povest iz naroda. Spisala M. Buol. Poslovenil o. Veselko Kovač. V Ljubljani, 1911. Založila Katoliška bukvarna, Tiskala Kat. tiskarna. Oktav. 163 str.

Micika, hči tirolskega kmeta Silvestra v bližini Innichena, trpi na padavici, ki se ponavlja v rodu vsakokrat pri enem otroku. Doma jo zaničujejo. Da bi ozdravela, roma na različna božja pota po Tirolskem — a ni pomoči.

Ljubi poštenega mizarskega pomočnika Kandida, s katerim se pa radi svoje bolezni ne more poročiti. Čuje o Višarjah in sklene romati še tja. Tam najde pomoč, ozdravi in se poroči s Kandidom.

To je kratka vsebina povesti, v katero so vpletene še druge epizode iz tirolskega življenja. V predgovoru pravi pisateljica:

„Kar podajam v tej kratki povesti, ni moja domišljija. Njena glavna vsebina je resnična, le pozorišče povesti je malce izpremenjeno. Gotovo živi v Gornji Puštriški dolini še marsikdo, ki bi dobro vedel, kdo je ta „romarica“. Najbolj pa bi vedela ona sama, kajti iz njenih ust sem slišala to povest.“

Naše mnenje je, da se naj bi za ljudstvo predstavljale iz nemške boljše stvari kot je ta povest. M. Buol je neznana nemška pisateljica in ni čuda, da tudi povest ni pisana tako, kakor to zahteva dober umotvor. Brez prave poezije!

Ljudstvu pa, ki rado roma na Višarje, bo ugaljala. Prevod je na nekaterih krajih trd. D.

III. Ivo Vojnovič: Smrt majke Jugovičev. — Dramska pesem v treh spevih. Po hrvatskem besedilu prevedel Josip Wester. Ljubljana. Tiskal Dragotin Hribar 1911. Oktav. Str. 118. Cena 1.20 K.

Ta dramska pesem je bila prvokrat uprizorjena na srbskem kraljevskem narodnem pozorišču v Belgradu dne 21. aprila 1906 in na hrvatskem narodnem kazališču dne 16. februarja 1907. Matica Dalmatinska jo je obdarila z nagrado. Na platnicah knjige, ki je ponatisnjena iz letošnjega „Slovana“, katerega urejuje dr. Fr. Ilešič, je napisal urednik kratak životopis sedanjega dramaturga hrvaškega gledališča v Zagrebu Ivo Vojnoviča, ki ga v glavnih potezih tukaj priobčujemo:

Ivo Vojnovič je bil rojen leta 1858 v Dubrovniku, študiral je v Splitu in Zagrebu, kjer je bil njegov oče leta 1874 imenovan za profesorja na novo ustanovljenem vseučilišču. Študiral je jus in služboval pri sodnji na Hrvatskem, prestopil v civilno politično službo v Dalmaciji leta 1889. Leta 1907 pa ga je ban Pejačević imenoval za dramaturga hrvaškega gledališča v Zagrebu.

Leta 1885 je izdal knjigo novel „Perom i olovkom“ (S peresom in svinčnikom), leta 1889 pa prvo dramo „Psyche“. Novele so pomenile v hrvatski književnosti nastop modernizma in konec romantike. Vendar pa je Vojnovičeva slava na dramskem polju. Najznamenitejše njegove drame razen „Psyche“ so: „Ekvinokij“, „Dubrovačka Trilogija“, „Gunduličev San“ ter „Smrt majke Jugovičev“. Ozadje te Vojnovičeve drame je narodna pesem srbska o majki Jugovičev, ženi starega Jug Bogdana, ki je imela devet sinov, pa je vse izgubila v bitki na Kosovem polju na Vidov dan leta 1389. Osebe drame so: Majka Jugovičev, njenih devet snah, carica Milica, Kosovka Devojka, starka, Damjan Jugovič, slepec guslar, starčin vnučič, pastir, dva glasnika, dvanaestero dece Jugovičev, turški vojaki, krščanski ujetniki, krščanski vojaki, starci, žene, deca, svečeniki, vladike, patrijarhi, ranjenci, ljudstvo itd.

Nekaj posebnega, česar pri navadnih dramah nismo navajeni, so: „Glas turškega ujetnika“, „Glasovi zvezd-kresnic“ ter „Glas nočnega vetra.“ Prva

dva speva se pojeta na stražnici Jug Bogdanove kule, tretji pa na Kosovem. Vse pa se vrši okoli Vidovega dne leta 1389.

Prvi spev: snah. Drugi spev: prikazen. Tretji spev: Kosovo.

Radi bi videli to lirsko dramo na odru, da bi mogli videti, kak vpliv ima na gledalce. So momenti v njej, ki morajo z vso silo vplivati. Posebno lep je tretji spev: Kosovo. Vzemi in beri!

Josip Wester je dramo dobro prevedel, ako ravno bi se mogoče tu in tam lahko izognil hrvaškim izrazom. Prav je, da se je drama prevedla, kajti Vidov dan leta 1389 je tudi za nas velikega pomena. Gradimo kulturno jugoslovansko vzajemnost! Kdor ni bral drame v originalu, sezi po prevodu! D.

Sin.

(Zgodovinska povest iz IX. stoletja.)

Konec.

Razgrel se je stari Moravan Miro in stiskal pesti. H koncu se je malo pomiril.

Despotovo čelo, od začetka temno, se je zopet zjasnjevalo.

Odgovoril je ginjen:

„Da, da! Obljubljam vam dobrih blagovestnikov, ki vam bodo oznanjevali sveto vero v vašem milim jeziku!“

„Hvala ti, mogočni gospod! Tvoj Kriste, ki bo kmalu tudi naš, naj ti to dobroto povrne!“

Večer. Zakrvavela je Proponta od zahajajočega solnca, ki se je, kakor velika roža z zlatimi listi sunkoma potapljalo v njo.

Trudni so se vrnili Moravani v carjevo palačo.

„Daždbog, kakšna krasota, kakšna mehkužnost! Ne mogel bi strpeti en teden v tem gnjilem mestu!“

menti. Na tak način odpaše komisijska trgovina popolnoma v škodo konsumentov in malih trgovcev.

Kar imamo še danes od veletrgovine so le suhi preostanki lesne trgovine ter trgovine s sirovinami in usnjem. Posamezne izjeme v ostalih panogah trgovine se pač ne morejo upoštevati. V najnovejšem času se poskuša doseči le količaja vspeha in denarnih virov z zelenjavo, vinom, perutnino in svinjskim mesom itd. Ta eksport bi bil uspešen, ako bi se navedeno blago tudi primeroma zboljšalo.

Trgovski in obrtni zbornici v Zagrebu in Sisku delata na to, da se zboljšajo desolatne razmere hrvaške trgovine. Hrvaški trgovski svet se po možnosti organizira, skrbi se za močen naraščaj, kreditni promet se olajšuje, v inozemstvu se skuša vzbujati zanimanje za hrvaško trgovino itd. Žalibog, da imajo poklicane korporacije le preveč omejen delokrog in preskromna sredstva, da bi se lahko doseglo kaj večjega.

II. občni zbor Savinjskega „Orla“

(Prim. poročilo „Straže“ štev. 83 z dne 17. t. m.)

„Malo govoriti, veliko storiti“, to je bilo naše geslo v tej prvi naši poslovni dobi. In to geslo se je zrcalilo tudi v naši nedeljski prireditvi. Nismo bobnali po časopisih, nismo razobešali dvemeterskih lepakov, nismo letali brez sape od člana do člana, zanesli smo se zgolj na disciplino naših čet in zbraji so se dne 16. t. m. malodane vsi člani okrožja v društveni telovadnici v Petrovčah. Bila je poskušnja na disciplino naših Orlov, in obnesla se je ta poskušnja izborna.

Toda naj govori poročilo.

Po dokončani sveti maši ob 8. uri v Petrovčah, kateri so prisostvovali vsi člani okrožja, so se ob 9. ure do 12. ure vršile redovne in proste vaje na obširnem vrtu petrovškega Društvenega doma pod vodstvom brata Rozmana, zvezinega vaditelja. Eno smo pri teh vajah opazili. Da bi bilo takih skupnih vaj potrebnih več za našo okrožje, deloma da se ukrepi smisel za skupno organizacijo, deloma da se popravi pogreške, ki se pojavijo še le ob takih skupnih vajah. Upamo, da bo prihodnje leto naše okrožje storilo v tem korak naprej.

Točno ob napovedanem času, ob 12. uri popoldne so odkorakale naše čete, 81 članov, med njimi 60 krojev, proti Žalecu. Bilo je prvič, da so Orli korakali skozi Žalec. Žalčani, kar jih je liberalnih, so bili v prvo povsem osupli in iznenadeni. Vse je hitele na cesto, ko so pritrobentali naši vrli fantje pred trg. Od desne in leve si slišal: „Ampak postaviti se pa znajo!“ in: „Glejte jih, kako lepi fantje so!“ Se le ko se je polegel prvi vtis presenečenja, se je oglasil uprav indijanski krik in žvižg liberalne fakinaže. Pa za ta spektakel so se naši ponosni fantje malo zmečili. Psi lajajo in osli rigajo, mi pa korakamo ponosno naprej.

V hrastovem gozdiču gospoda deželnega posl. Terglava v Št. Petru se je vršil občni zbor okrožja, iz katerega posnamemo sledeče:

Savinjsko okrožje Orlov je bilo ustanovljeno 8. maja 1910 na tečaju v Celju, obsega sedaj dšeske Celje, Dobrna, Petrovče, Žalec, Griže, Št. Peter, Št. Pavel, Polzela, Št. Jurij ob Taboru ter šteje danes

„Bojan, Bojan! Že zopet kličeš naše stare bogove! Žalosten je Kriste, katerega nauk hočeš kmalu sprejeti! Bog obvari, ako te sliši kak podanik Mihaelov!“ svaril ga je Miro.

„Saj ne bom več! Odpusti, Miro!“

Proponta pa je šumela svojo večerno pesem, — valčki so hiteli in se prehitevali, kakor da bi se jim kam mudilo . . .

II.

Vstala je vrh Balkana luč, luč svete vere in prihajala bliže, velika in bleščeča, koprnečemu moravskemu narodu . . .

Kakor veliko, tesno pričakovanje je ležalo na moravski zemlji.

„Kakšne pridigarje dobimo?“

Povpraševali so po vseh vaseh in so nestrpnost čakali.

„Ali pridejo?“

Gori v koči pa je sedela stara Žiroslava, mati Bojanova, podpirala glavo in bulila v tla.

„O Devana, Devana! Ohrani mi sina, ne dopusti, da bi mi ga zapeljali tisti . . .“

Zagledala se je v kot, od koder so mračno zrli kipi njenih prednikov. Zaničevali so vero, katero so vsiljevali sovražniki njih naroda, zaničevala jo je tudi ona.

Zganili so se kipi, podobe v kotu zatrepetale in zrle še mračnejše na njih vdano služabnico. Ogenj v peči pa je zaprasketal, plameni so se dvignili in sence so zaplesale, kakor pošasti . . .

„Rastislave, Rastislave! Zakaj si poslal ravno njega? O bogovi, zapeljejo ga, prokleti . . .“

* * *

Vračalo se je poslaništvo Rastislavovo in z njim sveta brata Ciril in Metod — kot oznanjevalca blagovesti.

Tih in zamišljen je jezdil za spremstvom naš Bojan, odkar sta se pomenkovala s Konstantinom.

Zazijal je pred njim prepad; na eni strani bo-

skupno 91 telovadcev in 30 netelovadcev Orlov. V pretečeni poslovni dobi je imelo osem rednih sej predsedstva in načelstva, je oskrbelo od dne 29. novembra do 4. decembra 1910 telovadni tečaj v Petrovčah ter dve reviziji okrožja.

Predsednikom okrožja je občni zbor izvolil brata Alojzija Stuparja iz Št. Pavla, podpredsednikom brata M. Barbiča iz Dobrne. Za načelnika je zopet izvoljen brat Karol Čulk od Št. Jurija ob Taboru; podnačelnik okrožja je M. Majcen iz Celja. Člani predsedstva so: J. Lončarič, Dimec Ivan, Jane Fr., dr. Jehart, M. Majcen, A. Goršek; člani načelstva: Počivalnik Franc, Dimec Ivan, Žvent Jože, Vipotnik I., Drev Anton, M. Majcen, A. Goršek.

Po dokončanem obnem zboru se je razvila obobilni udeležbi šentpeterskih vrlih somišljenikov in somišljenic ljudska veselica uprav savinjske živahnosti. Shod so počastili, kakor že poročano: dr. Hohnjec kot zastopnik S. K. S. Z., deželni poslanec Al. Terglav, brata Rozman in Šterle kot zastopnika zveze Orlov, dr. Jančič in drugi.

Dr. Susteršič in dr. Korošec sta poslala sletelci brzojav:

„Iskreno pozdravljamo najdražjo nam organizacijo vrle Orle.“

Savinjskim Orlom kličemo: Korajžno naprej in na zdar!, žvižgajočim žalčanom pa: Prihodnjič pride nas še enkrat toliko, pa imeli bomo svojo lastno godbo!

Zmede v turški politiki.

Če premišljujemo položaj Turčije, nam je danes marsikaj veliko bolj jasno, kot nekdanj, kajti razmere v Albaniji, Macedoniji, Jemenu in sploh povsod, koder pride Turčija kot sosed v poštev, vse razmere, ves položaj je na tanki vrvi. Brezdvomno leže nad Turčijo jako kritični časi, in smešno bi bilo zavijati to dejstvo, češ, saj se pripravljajo osmanski cesarstvo k držnemu vzletu. Evropska Turčija je dobila že iz albanske strani občuten sunek; pomisliti pa je, da jo v kratkem doleti nekaj hujšega; kajti iz arabske strani, odondot, kjer je islam zagledal beli dan — se poče črni oblaki.

Nehote se vprašamo: Kaj pa je vzrok grozečemu neurju? Kdo je kriv, da se silni stebri mladoturškega režima lomijo in celo podirajo? Odgovor je lakoničen: Slab fundament. S tem je jasno vse, ker je jasno, da se podre hiša, zidana na pesek. In to se je pokazalo takoj v prvih mesecih ustave. Vse bi se moralo po mladoturški ideji poturčiti, vse narodnosti naj bi bili oropane svojega prava in vprežene v judovsko-prostozidarski jarem. Vendar je prišlo povsem drugače: centralizacijski sistem je takorekoč prekril mladoturške načrte. Pri fanatičnih mohamedančih in deloma tudi pri krščanskih narodnostih je vzbudilo popolno brezverstvo mladoturških poglavarjev resne pomisleke. Videli so, da jim je sicer vera še manj kot privatna stvar, vendar pa skušajo izrabiti islam kot državno vero v svoje lastne interese. Vrgli so na celi vshod frazo: panislamizem; s tem so skušali one narode velike Turčije, ki so se kolikormogoče oddaljvali Carigradu, da niso prišli z njim v dotiko, pritegniti popolnoma nase. Pa takoj pri Arabcih so si osmodili prste; Arabci so namreč spoznali namene mladoturške politike, ki kakor obljubljeni odrešenik, napolnjen z duhom prave vlade namerava po-

govi — bogovi njegovih prednikov, bogovi njegove ljubše matere — na drugi strani Kriste, poln ljubezni in pa usmiljenja, in katerega njegova mati tako sovraži!

Marica je šumela pod cesto, volkovi so zatulili zdaj pa zdaj v daljavi, da se je zhrznil.

„Kje naj sem?“ . . .

Zdivjalo mu je srce in spodbodel je v takšnih trenutkih konja, da se je visoko povspel in zdirjal je dalje in dalje, da bi ubežal tem mislim.

„Prisega!“

Marica je šumela, gozd je drhtel v večernem nemiru.

„Kam dirjaš, Bojan?“

Milo ga je vprašal Ciril.

Zdrznil se je Bojan in obrnil k njemu konja, s strahom in pričakovanjem.

„Oče — oče!“

Vzkipelo je srce: ni moglo vzdrževati takega navala in izlil je vso svojo dušo, vse dvome — — — „Težak boj imaš, moj sin! — A upam, — da zmagaš!“

„Prisega, oče!“

Zakrvavelo mu je srce in zdrznil se je groze.

„Prisegel si nevede, pod pritiskom! Odvežal te že sem, bodi miren in moli za mater!“

„Kaj naj ji rečem?“

„Razlagaj ji, pripoveduj ji o Kristu, Bojan!“

„Bodem, oče, a težko pojde!“

Molče sta jahala naprej, vsak v svoje misli zatopljen z upom v srce.

III.

Zašumelo je po vasi, završalo.

„Gredo, gredo!“

Zbirali so se in pričakovali.

„Kakšni so?“

Boječe so se vprašali in skrbno, zakaj strah je bil v njih srcih še od prejšnjih pridigarjev.

Proti večeru je pritekel pastir v vas, ves zasopljen:

dreti duhovno nadoblast islama in vlado slabotne in nesposobne vladarske hiše.

Slediti bi torej moralo ostro spokorjenje Arabcev, ki nočejo misliti, kakor hočejo mladoturki. Arabci pa so pod vodstvom Said-Idrisa zmagali, Ali-Paša, vrhovni poveljnik turških bojevnikov v Jemenu, pa se je moral pokoriti v miru s tem, da je imenoval vstaškega vodjo emirjem mesta, Assyr. Razume se, da ima tukaj Anglija glavno kupčijo. Tudi pri tem spopadu je igrala vloga Mefista in sicer še jako izvrstno; s tem namreč, da so bili mladoturki v Arabiji poraženi, je dana Angliji prilika, da lahko po tem ozemlju prodira, kakor hoče. Več pa Anglija to pot ni nameravala.

Tudi v Tripolisu, kjer so, kakor znano, mladoturki Nemce jako protežirali, je prišlo do večjih spopadov. Italijo pa so nameravali izločiti, kar vzbuja v Kvirinalu najskrajnejšo nevoljo. Maščevanje pa bo prišlo potem Albanije, ker Italija vkljub kritični situaciji, v kateri se nahaja Turčija radi Črnogore, ne stori nobenega koraka, da bi opomnila svoje zaveznike v Crnigori, da naj mirujejo.

Vendar pa novo kompenzacijsko vprašanje, ki ga je sicer najprej izrekla Anglija, Turčija pa takoj dementirala, ni padlo kar tebi nič meni nič iz neba. Italija bo baje dobila v Tripolisu popolnoma prosto roko in bo kot prijazno povračilo vplivala na vstaše v Albaniji, z drugimi besedami: priporočila bo kralju Nikolaju miroljubno politiko.

V Armeniji še Anglija ni spregovorila zadnje besede in Rusija čaka na ugodno priliko, ko bo sultan Abdul-Hamid naščuval zveste Kurde na mladoturke.

V Perziji je položaj glede Turčije še bolj napet, ker vpliv mladoturške ideje je ondi skoraj ničnosten. Za razvoj tega položaja se zanimata dve strani: Rusija in Anglija, Turčija, kot tretja stran, ne more več priti v poštev.

Povsem čudno je, da so te spletke ravno sedaj z velškansko silo pritiskale na Turčijo, ko je vendar slobodno znano, da je popolnoma oslabiljena. Angleško in rusko diplomatstvo pa ne skrbi za usodo Perzije in še manj za blagor ali nesrečo Perzijcev, temveč za investiranje kapitale. Splošno se sodi z ozirom na perzijsko vprašanje, da se bo v kratkem izkazalo prijateljstvo ali sovražstvo med Peterburgom in med Londonom.

Kakšen je položaj na Balkanu, nam je kolikor toliko dovolj znano. Da si pa ustvarimo jasno sliko mladoturške politike, moramo pripomniti, da razun Črnogore, kjer je baš sedaj več angleškega kot ruskega denarja, tudi druge sosedne države stremijo po tem, da polagoma izsilijo iz Turčije — kos za kosom. Grčija zahteva odškodnino radi Krete in bojkota grškega blaga, ki je zadel Grčijo bolj kot občutno. Srbiji in Bolgariji so pa meje pretesne, treba jih je torej razširiti. Odnosaji Turčije s triplentento so se ohladili. Angleška diplomacija je glede Turčije mnenja, da sploh nima nikakršne pravice do eksistence.

Turčija stoji takorekoč na izoliranem stolčku in le deloma se more opirati na trozvezo, kajti Italija ni pred vsem radi varstva sultanata in njegovih pravic, temveč bolj iz posebnih lastnih interesov stopila v albanski krizi na stran Avstro-Ogrske. O Rusiji je predobro znano, da je prihitela v prvi vrsti na Balkan, da bi varovala svojo satrapijo.

Vendar se pa Turkom samim ne sme pripisovati njihovega konca. Greh je star in ima svoj izvor

„Gredo!“

„Kdo?“

„Kaj?“

„Ali si jih videl?“

„Kakšni so?“

„Dva sta! Rujave halje imata in brade, z Bojanom v sredi!“

Sence so legale na ravan, na zelene travnike, dolge in temne. Kakor da bi kdo stal na hribu in sipal gost ogljen prah v dolino, se je spuščal mrak na zemljo.

„O Devana, Devana, kakšen je moj sin? Perun, tebi jagnje, ako je prišel nepokvarjen in tebi vdan nazaj —“

Mati Bojanova je stopila na prag in pogledala tja po vasi, kjer je bilo vse živo.

„Gredo prokleti! A kje je Bojan?“

Jezdil je zopet zadaj, zato ga ni videla kar izpočetka.

„Kaj mu je? Zakaj ne spodbode konja in pri-dirja k meni, k materi?“

„Zdaj gre!“

In Bojan je spodbodel svojega konja. Krasni šarec se je povspel, zmajal z glavo in zdirjal kot vihra h koči.

„Mati, mati!“

Objela sta se in poljubila.

„Slava Perunu, da si le prišel.“

Pogledala ga je vprašajoče.

„Ne Perunu, mati, ne! — — — Kristu Nazarenskemu!“

Sklonil je glavo in pokleknil pred njo.

„Kaj? Ne Perunu? Ha, Kristu? O bogovi, ne kaznujte ga!“

Pahnila ga je od sebe z vso močjo, da se je zgrudil. Objel ji je kolena in prosil.

„Mati, Kristus te ljubi, pridi k njemu, v njegovo naročje! Odpusti ti!“

v berolinski pogodbi, ki je vsled svojih določb razdelila vso Turčijo, in poleg tega še na način, ki je razsejal strup narodnostnega vprašanja na Balkanu. Danes pa je prepozno, da bi se dal položaj le količ-kaj predrugačiti. In v tem leži kal smrtnonevarne bolezni, ki je napadla Turčijo, ki je s svojim nes-pametnim nastopom in s politiko sile oživila in oju-načila mladoturške vrste. Napetost teh razmer je dose-gla svojo stopinjo; višje ne more. Če bo pa šlo pre-ko te stopinje, potem lahko pričakujemo vsak dan — grandioznih presenečenj.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 19. julija.

V današnji seji državnega zbora se je izvršilo pod predsedstvom starostnega predsednika Fuchsa srečanje glede 9 oddelkov, ki imajo nalogo verificirati neprotestirane mandate. Protestirani mandati pa se izročijo legitimacijskemu odseku. Protestiranih man-datov je v Galiciji 30, v Bukovini 1, na Češkem 8, na Moravskem 10, v Šleziji 3, v Zgornji Avstriji 1, na Štajerskem 1 (Hagenhofer), na Tirolskem 1, v Istri 1 (Spadaro), v Dalmaciji 3 (Ivčević, Sesardić in Cin-grija).

To priliko je porabil poslanec Simon Stark za reklamo. Iz galerije so metali najeti ljudje na stotine natisnjenih listkov v zbornico, na katerih je napisana interpelacija na ministrskega predsednika glede dunajske stanovanjske bede. Zbornični sluge so te ljudi odstranili z galerije.

V današnji seji so tudi češki in dalmatinski po-slanci vložili svoj državnopravni ugovor, kateremu sta se pridružila tudi rusinska poslanca Markovič in Kurilovič.

Cesar in vprašanje odcepljenja Reke od senjske škofije.

„Slavisches Tagblatt“ je prejel — kakor zatrja — od visokocenjene strani informacije o stališču ce-sarja nasproti vprašanju, ki ravno sedaj toliko raz-burja vso hrvatsko javnost: odcepljenja Reke od senjs-ke škofije. Informator dunajskega lista zatrja, da na-men odcepljenja obstoji in da Mažari ne odnehajo. Ta načrt je bil že takorekoč na pragu uresničenja, ali za hip so ga potajili vsprti velikega razburjenja v hrvatski javnosti. „Ne varajmo se!“ — tako svari — „kajti stvar nikakor ni odpravljena, ampak je le od-ložena.“

Mažari bodo ponavljali poskuse in ne bodo ime-li obzira niti na mnenje vladarja! Kajti historična resnica je, da želja vladarjeva je, da se ne zgodi, kar bi se kazalo kakor brutalnost proti Hrvatom. Temu svojemu naziranju je dal vladar že dvakrat izraza. Ko se mu je 1. 1863 predstavila v Trstu deputacija reških Italijanov s prošnjo, naj dovoli definitivno od-ločenje Reke od senjske škofije, je bilo vladarju takoj jasno, da gre tu le za zlorabo cerkve v prilog nacio-nalni ekspanzivni pohlepnosti. Nejevoljno je vdaril ob-ročaj sablje in je izjavil: „Questo non vera giammai!“ (To se ne zgodi nikoli!)

Pozneje so se pridružili tudi Mažari za izvrše-vanje tega nasilja. Nedavno temu je bil neki hrvatski škof v avdijenci pred cesarjem, in v razgovor je prišlo tudi vprašanje odcepljenja Reke od senjske škofi-je. Cesar je izjavil s posebnim naglasom: „Dokler jaz živim, se Reka ne odcepi od senjske škofije.“

Tako poroča „Slav. Tagblatt“, ki je seveda tu-di odgovoren za svoje naredbe.

Srbija.

Srbskega ministrskega predsednika Milovano-viča napadajo opozicionelni listi, ker je v kljub kritič-

nemu položaju na Balkanu nastopil daljši dopust. Li-sti kritizirajo trdi dejstvo, da se je ministrski pred-sednik izjavil, da hoče vladati v smislu Pašičevega kabineta.

Ogrsko.

Kossuthova stranka in Justhova stranka se na-meravate zediniti. Včeraj dne 20. t. m. ste imeli obe stranki skupen banket, na katerem se je razpravlja-lo o tej zadevi. Za predsednik združene stranke bi bil izvoljen Justh, dočim bi bil Kossuth častni pred-sednik. — Kakor se govori, bi dovolila Justhova stranka Kossuthovcem v vprašanju volilne reforme nekatere koncesije in bi pred vsem omejila svojo za-htevajo po splošni volilni pravici le na mesta.

Haiti.

Zastopnikom Anglije, Francije, Nemčije, Italije in Zedinjenih držav je vlada republike Haiti nazna-nila, da odklanja zahtevo, da bi v treh mesecih po-plačala svoje dolgovce.

Iz Washingtona brzojavljajo: Z ozirom na res-no revolucionarno gibanje na severu Haitija, zaradi katerega so ameriški interesi v nevarnosti, je dobila ameriška topničarka „Petral“ nalogo, da odpluje v Cap Haitien.

Spansko.

Prebivalstvo Španije znaša po zadnjem ljuds-kem štetju leta 1910 19.500.000 duš. Letni prirastek zadnjih let je zelo nizek in znaša le 0.5%. Po številu prebivalstva največji mesti ste: Madrid s 571.539 in Barcelona s 560.000 prebivalci. Nad 100.000 prebival-cev imajo še naslednja španska mesta: Valencia 213.550, Sevilla 155.366, Malaga 133.045 in pa Nurcia 124.983.

Rusija.

Bivši predsednik dume Gučkov, povrnivši se s svojega potovanja po Skrajnem vstoku, kamor se je bil podal proučevati gospodarske in politične razme-re, priobči sedaj v moskovskih listih vspeh svojih o-pazovanj. Gučkov je izjavil, da je vojna med Rusijo in Kitajsko neizogibna.

Maroko.

Kakor se iz Tangerja poroča, je prvokrat delo-val brezžični brzojav v četrtek dne 13. t. m. med me-stoma Fez in Tanger. Prvi brzojav je poslal sultan na El Mokrija, obveščajoč ga o miru v Fezu.

Marokansko vprašanje je baje že tako dozorelo v prvih dveh razgovorih Kiderlen-Wächterja in Cam-bona, da sta se sporazumela o temeljnih nove pogo-dbe. Vendar pa bo trajalo še nekaj časa, predno bodo vsi detajli izdelani; tudi baje niso na francoski stra-ni posebno naklonjeni hitri rešitvi vprašanja, ker gre za teritorialne kompenzacije Nemčiji na škodo Fran-coske.

Glede zadnjih dogodkov v Elksarju je poročal francoski zunanji minister, da je storila francoska vlada pri španski vladi vse potrebne korake. Fran-coski poslanik v Madridu se je vrnil zopet na svoje mesto.

Vstaja v Albaniji.

Kakor se poroča iz Cetinja, trajajo obravnave skadarskega nadškofa z albanskimi begunci še ved-no naprej. Nadškof je dal imenovanje večjega števila krščanskih uradnikov na znanje.

Iz Skadra se poroča, da so turški vojaki podrli neko cerkev in izvršili več togoškrunstev. Cerkevne dragocenosti so odnesli.

Iz Cetinja poročajo: Skadarski nadškof in pri-mas Albanije še biva v Črnigori in upa doseči zado-voljiv rezultat. Črnogorska vlada, kakor tudi kralje-va rodbina, mu izkazujejo kar največ časti. Kralj

Nikita mu je celo poslal dvorni avtomobil v Podgori-co, da se ga lahko stalno poslužuje. Priredili so ofi-cielen slavnostni banket, pri katerem je primas kot prvi napil kralju Nikiti, za kar se mu je kralj Nikita v daljšem govoru zahvaljeval. Po obedu se je vršil živahen razgovor; govorilo se je srbsko in francos-ko. Nadškof je na večer dne 18. t. m. pozval vodje albanskih vstašev k sebi ter jim prebral koncesije turške vlade; dobil pa je — negativen rezultat. Nad-skof bo ostal še celi teden v Črnigori.

Črnagora.

Iz Cetinja se poroča dne 20. t. m., da so volitve za črnogorsko skupščino določene na dne 14. septem-bra 1911. Nova zbornica se bo sešla še le dne 18. oktobra 1911. Pri zadnjih volitvah so bili radi sta-novske dolžnosti vladni kandidati enoglasno izvolje-ni. Topot pa pričakujejo živahnejših volitev ker opo-zicija dela z vso silo na to, da si pridobi nekaj man-datov. Vendar se ji pa to ne bo zlahko posrečilo, in sicer tem manj, ker je skupščina v zadnji seji spre-menila tajno volitev v javno. Ta svoj korak uteme-ljuje s tem, da se za značaj Črnogorcev nikakor ne spodobi voliti tajno.

Perzija.

V Perziji vlada popolna anarhija. 13letni vla-dar nič ne pomeni, ministrstvo je demisioniralo, novo se pa še ni konstituiralo. V Teheranu se vrše poe-stni boji med vstaši in guvernerjevimi četami. Brat odstavljenega šaha Mohameda Alija se je postavil vstašem na čelo. Vladne čete so nezanesljive. Kmetje zapuščajo vasi in vsa dela počivajo. V mestih se vr-she krvavi poboji. Prišel je čas, da si Perzijo razdeli-ta Anglija in Rusija.

Perzijski ex-šah Mohamed Ali, ki je moral leta 1908 zapustiti deželo, se je zopet vrnil v deželo. Ta povratek se je že dolgo pripravljaj. Mohamed Ali je pred vsem računal na pomoč Rusije. Za uvedbo u-stave je delovala Anglija, kar so takrat smatrali za potezo zoper Rusijo. Ko sta se pa obe vevlasti o svoji politiki v Perziji sporazumeli ter jo razdelili v interesne sfere, je konstitucionalna stranka v Perziji izgubila vse zaupanje v angleško prijateljstvo. Šah Mohamed Ali bo imel skoraj gotovo razmeroma pre-cej močno število privrženecv, s katerimi bo korakal proti Teheranu. Glavna opora ustavne stranke so Bahtijari, Nomadi, ki živijo na jugu — glavna opora Mohameda Alija pa so Turkmenci.

Mohamed Ali se je pripeljal z rusko ladijo ter se je izkrcal pri Gumiš Tepe ob Kaspijskem morju. Ex-šah ima razven Turkmenecv tudi Sasevance na svoji strani. Njegov brat Salar ed Dauleh se je pa v Kurdistanu izrekel za njega, tudi Sipahdar v Tehe-ranu baje ne nasprotuje staremu režimu. Vodja Bah-tijarjev Sidir Safar koraka z 2000 jezdecv in topovi proti provinci Irak Atcemi, da podpira vstajo, ki jo je vprizoril Salar ed Dauleh v interesu ex-šaha. Pri-staši šahovi so se izkrcali z velikimi zalogami patro-nov v Baku in so dobili navzlic ugovoru provizorične vlade dovoljenje, da so šli v Petrovsk, kjer so se po-svetovali z glavarjem Turkmenecv.

Iz Teherana se poroča: Zavezniki bivšega ša-ha se zbirajo v smeri proti glavnemu mestu. Teheran je brez moštva, če se izvzamejo perzijski kozaki, ki sledo ruskim poveljem.

Novi kabinet je sestavljen iz ministrskega pred-sednika Sipahdar, vojnega ministra Semsan es Sul-taneh, notranjega ministra Vosuk ed Dauleh, mini-stra za pošto in brzojav Muschir ed Dauleh, naučne-ga ministra Hakkim el Mulk, ministra za zunanje za-deve Mothschem es Sultaneh in iz finančnega mini-stra Mbaven ed Dauleh.

Vstaja v Mehiki.

V Mehiki so izbruhnili novi nemiri. Novi nemi-ri zelo skrbje Američane. V boju pri Puebli so bili u-smrčeni trije Nemci. Nemški konzul preiskuje zadevo. Madeiro dela na to, da zaduši nemir.

Raznoterosti.

Imenovanje. Pisarniški oficijant L. Kurnik pri mariborskem okrožnem sodišču je imenovan asisten-tom v Celovcu.

Iz dvora. Kakor se javlja iz dvornih krogov, dobi nadvojvoda Karol Franc Jožef po svoji poroki s princezino Cito Parmsko lastni dvor, ki mu bo nače-loval kot najvišji dvorni mojster poveljnik huzarske-ga regimenta štev. 9 grof Herberstein, nekdanji član generalnega štaba.

Dijaki na „Kat. shodu jugoslovanske mladine“. Pozivljemo tem potom vse naše dijakke brez razlike študij, ki se nameravajo udeležiti „Kat. shoda jugo-slovanske mladine“ in reflektirajo na to, da jim pre-skrbi pripravljajni odbor prenočišča in obede, da se mu zglase najkasneje do 31. julija l. l. Zadoluje do-pisnica. Naslov: Pripravljajni odbor za „Kat. shod jugoslovanske mladine“, Ljubljana, Katoliška tiskar-na, III. nadstropje. Pripravljajni odbor jim pošlje po-tem posebne zglaševalne pole. Dijaki naj se torej ne zglašujejo potom župnijskih zaupnikov, ampak samo-zgodno. Župnijske zglaševalne pole so odmerjene sa-mo za zadnja dva dneva, dijaštvo mora biti pa v Ljub-ljani že v četrtek, 24. avgusta. Dijake-pecve prosimo, da se zglase takoj po dopisnicah „Slov. glasbenemu

„Kaj odpusti? Hahahahaha! Kdo je v njegovem imenu sejal razdor in sovraštvo med brati? Kdo je v njegovem imenu ubil tvojega očeta? — Kdo? — Le povej!“

„Da! Nemej so sejali razdor, mati, a Kristus, tisti ljubeči in dobri Kriste, jih sovraži!“

„Proč! — izgini mi izpred mojih oči, ti — Mapec!“ —

Temni, umazani oblaki so bili kakor spojeni z zemljo. Vihar je tulil in jih razganjal. A kakor da bi jih držala nevidna vez skupaj, so se še bolj zgošče-vali. Noč je bila temna: polna groze in obupa. Le tuptam se je hipoma zablistalo in razsvetlilo za se-kundo celo dolino.

Stara Žiroslava, mati Bojanova, je hropela na ležišču. Vrgla jo je nanj jeza in obup radi zapelj-an-ga sina in njena bolehnost. V grlu jo je dušilo, ka-kor da bi jo stiskale ledene roke.

„Morana, Morana, pridi! Iznevenil se je, zape-ljali so ga! Ha, prokleti . . .! Bogovi, bogovi, poma-gajte!“

Zatulil je vihar in se divje zasmeljal okrog cele hiše.

„Čuj, ali ni zunaj Stribog! Obiskal me je!“

Težko je zasopla in cvileče zakašljala.

„Morana, ali greš?“

Kakor temni oblaki po nebu so se podile njene misli. Vstopil je sin. Šel je v vas po jedila in po vra-žarico.

„Mati, prinesel sem jedila. Stara Živana pride kmalu. Ali ti je boljše?“

Pogledala ga je in njegove oči so bile solzne.

„Ali me ljubiš, Bojan?“

„Mati!“

„Izpreobrni se! Glej, bogovi so pripravljani, ti odpusti. Ubogaj!“

Zdrnil se je, srce pa je kriknilo bolesti.

„Ne morem, mati, ne morem!“

„Prisegel si, Bojan!“

„Mati, odpusti!“

„Ha, ne moreš? — Ven! — Morana — smrt — pridi!“

„Mati — mati!“

„Proč! Perun naj te udari!“

Vihar je tulil okrog hiše, se smejal in rogal. S poslednjo močjo ga je pahnila od sebe, nato se je pa zgrudila onemogla nazaj na ležišče. Hropela je.

Ali zopet se je sklonila, kakor da bi ji šinila nova misel v glavo. Sin je klečal ob njeni postelji. Objela ga je trdno z ledeno roko in ga pritiskala k sebi, z drugo roko je prijelala botalo, ki je bilo skrito v slami.

„Ti — Bojan! Ali me ljubiš? Ali ljubiš rodno mater, Bojan?“

Poljubil ji je drgetajoča ustna.

„Se — odpoveš — tistemu — Kristu? — Odpu-stim — ti potem — Bojan —?“

Sikala je te besede in ga pritiskala k sebi.

„Ne — da — ne, ne! — Ne morem — o moja mati —“

„Pro — kle — ti!“

Krik.

Prebodla mu je z bodalom srce, zgrudil se je mrtev na mater.

Vihar je utihnil. Mesec je prodril oblake in po-sijal v koč v svetlih pramenih.

društvu „Ljubljana“ (Ljubljana, Frančiškanska ulica) z navedbo svojega glasu. Društvo jim pošlje note za sv. mašo in druge skladbe. — Dijaški odsek pripravljalnega odbora.

Poročil se je g. Ludovik Schöff, revizor Zadruga zveze, z gđ. Cilko Rotar iz Most pri Žirovnici. Naše najiskrenejše čestitke!

Stolica za govornišvo se uvede na dunajski univerzi. Senat je že storil tozadeven sklep in je končno odločitev zdaj pri finančnem ministrstvu. Stolica bo zasedel redni profesor, ne lektor, namenjena pa je za slušatelje vseh štirihi fakultet. Stolica je zelo potrebna in bo velike koristi.

Mizarji pozor! V Gradcu so hoteli socialni demokraciji vreči poštene mizarje na cesto, samo zato, ker so drugega mišljenja. Ta grda nakana se jim pa ni posrečila. Danes so oni sami na cesti. Mojstri, ki rabijo delavce, jih ne marajo. Veliko jih je že zapustilo Gradec. Zmaga naša bo popolna, ako nam pride na pomoč še nekaj delavnih moči. Vabimo vas v tem trenutku, pridite sem! Delo je trajno, plača 48 do 56 vin. na uro. Kdor pride, naj naznani poprej na: „Sl. k. izobr. društvo „Kres“, Gradec, Prokopigasse 12, da poskrbimo nadalje. — Krščanski mizarji.

„Kres.“ Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Kres“ v Gradcu se iskreno zahvaljuje plemeniti rodbini Gselman v Hočah pri Mariboru, katera je v teku enega leta darovala „Kresu“ 25 K. Bog jo naj živi!

Notarska zbornica. Spodnještajerska notarska komora, ki je dosedaj v slovenskih rokah, še vedno misli, da je dovolj, ako naredi slovensko terno za kako izpraznjeno mesto. Kake posledice bo imelo to komodno stališče, zna pokazati že prihodnji čas. Kajpada je slovenska notarska komora skoz in skoz — liberalna.

Dr. Hudnik in Jošt v Mariboru. Kakor poročata „Gr. Tagblatt“ in „Tagespost“ v večernih listih z dne 19. julija, sta posetila mariborsko jetnišnico dr. Hudnik in revizor Jošt, ki bosta tukaj obsedela svojo kazen, ki sta si jo prislužila z „delovanjem“ pri Glavni posojilnici v Ljubljani. Prišla sta v spremstvu dveh civilno oblečenih jetniških nadzornikov. Izjavila sta, da hočeta presedeti odmerjeno jima kazen vsak v svoji celici, vsled česar se dr. Hudniku zmanjša kazen na 25 mesecev in Joštu na 17 mesecev.

Vzor-Sokol je dr. Fermevc v Ptuj, ki, kakor poroča „Gr. Tagblatt“, z dne 18. t. m., daje svoji narodnosti izraz s tem, da krasí svoja sokolska, vele-narodna prsa enkrat z modrižem (plavicami), drugič pa s slovenskimi znaki. Beležimo brez vsakega komentarja.

Komedija. Kakor poroča „Slovenski Narod“ od dne 19. t. m. so nosili na središki sokolski slavnosti liberalci dr. Kukovec na rokah. O vrednosti ali — smešnosti takega „narokalnosenja“ liberalnega generala naj si napravi vsak samo svojo sodbo, nas zanima nekaj drugega. Središki liberalci so kaj čudni ljudje. Na shodu S. K. Z. dne 18. junija je središki ex offo-govornik Kolarič s povzdignjenim glasom pravil, da bodo oni — liberalci namreč — zato volili dr. Ploja, ker se glasi njegov program: vse za vero, dom, cesarja. Par tednov mine in v Središče pride tir. Kukovec. Ta liberalni kolovodja je poznat kot propagator več-nemščinarije in je izrazil svobodomislec, saj se je v njegovih glasilih pisalo na primer, „da je krščanstvo strup iz Judeje.“ In razni za „vero in dom“ navdušeni središki liberalci ga nosijo na rokah. Prizor za bogove. Gospod župan, ki bi tako radi včasih koga aretirali, sedaj vam gre žito v klasje: središkim liberalcem je poletna vročina skisala možgane, zato bi bilo dobro, spraviti jih na varno.

Drznost. Korajžnega človeka, ki ne obupa v nesreči moramo nehoti spoštovati; človek pa, ki zakrivi s svojo gospodarsko in narodno politiko neizmerno gorja, a ima potem še drzno čelo, da nastopa kot odrešenik, vzbuja v naši notranjosti zelo neprijetne občutke. Med zadnjo vrsto ljudi spada dr. Kukovec. V Središču se je spustil do sledečih ekspektoracij: (Slov. Nar. od 19. t. m.) „Oficijalno vodstvo našega naroda imajo sedaj v rokah ljudje, ki ne služijo narodu, temveč tujim mogočcem. Zato vodijo boj proti vsem kulturnim in gospodarskim narodnim napravam, ter gazijo stare naše narodne vzore.“ Presmešno. Zavezniki štajercijancev, več nemščinar Kukovec govori o „narodnih vzorih“, advokat Kukovec govori o ljudeh, ki ne služijo narodu in ne daleč od Središča advokatuje liberalni kolovodja dr. Serneo, ki je znan po svojih ekspenzarjih, gospodarski politik dr. Kukovec govori o „boju naše stranke proti gospodarskim narodnim napravam“, ko je vendar vsemu svetu znano, da so liberalci uničili Zvezno tiskarno, ki je pokrila lepe tisočake ljudskega denarja, da so oni spravili v težke škripece celjsko Zadržno zvezo, da so pahili na rob prepada Lastni dom in da imajo na vesti še mnogo drugih zavodov. Končajmo! Preogabno je.

Ne bodimo šalobarde! Iz Ljubljane pride sedaj v Maribor neki cirkus Strassburger. V Ljubljani je vedel, da brez slovenske reklame ne bo zaslužil slovenskega denarja, zato je vprisrčil kričečo slovensko reklamo. V Mariboru hoče zaslužiti slovenski denar, toda računajoč na našo narodno nezavednost, se podjetju ne zdi vredno, delati slovensko reklamo. In niti toliko se nas ne vpoštevajo, da bi se inseriralo v naših listih. Sicer je nam to prav, ker sedaj ne bodo čutili naši ljudje potrebe, da bi izmetavali denar za razne cirkuse in ga bodo boljše obrnili. Pribiti smo pa hoteli vendar kako se nas prezira in upamo, da bo vsak vedel kaj je njegova dolžnost.

Pod nos! Če mi včasih povemo liberalcem odkrito besedo o njihovih današnjih potencah v politiki, ne zadenejo pri raznih „inteligentih“ v živo, ker ti principi-čno od-

klanjajo vsako razsodno besedo. Veliko krepkeje je, če takim „politikom“ pove svoje mnenje list, ki jim je zelo blizu, kakor tržaška „Edinost“. Po daljši polemiki, v kateri dokaže, kako hinavsko in neslano je početje liberalcev v zadevi Hrvatsko slovenskega kluba, pride „Edinost“ do tega zaključka:

„Vsega tega seveda ne razumejo izvestni ljubljanski burškoni politiki, ki jim je začetek in konec vse politične modrosti v zabavljanju čez klerikalizem in „farje“, ki imajo (oni politiki namreč) polna usta svobode in napredka, ki pa vedo, da težka je hoja v naši ljubi Avstriji do svobode in napredka. S samim zabavljanjem na „farje“ gotovo ne rešimo svojega naroda. Preko napadov od strani teh — politikov morejo naši poslanci z mirno vestjo dalje svojo pot.“

Iz odvetniške službe. Gospod dr. Josip Leskovar, odvetnik v Mariboru se preseli s 1. avgustom t. l. s svojo pisarno iz Gosposke ulice št. 15. na Grajski trg v hišo g. Sepeca, I. nadstroje.

Štajersko.

Mariborske novice.

Konkurz. Okrožno sodišče Maribor je razglasilo nad premoženjem E. Mayerja, trgovca, peka in gostilničarja na Pragarskem, konkurz. Konkurni komisar je sodnijski predsednik v Slov. Bistrici, začasni upravitelj konkurzne mase pa dr. Urban Le-mez.

Zrtev Drave. Ta teden je Drava v bližini Maribora zahtevala že dve žrtvi. V torek je utonil 10letni šolar Škerlec in v sredo še mlajši deček. Stariši, pazite na otroke!

Maribor. Dne 19. t. m. je 40letni tesarski pomočnik popravljal studenec v tukajšnji kavalerijski vojašnici. Naenkrat je izgubil ravnotežje in padel v studenec ter se pri tem smrtno nevarno poškodoval. Rešilni voz ga je odpeljal takoj v bolnišnico.

Ogenj. V enem dnevu dvakrat je bila v našem mestu plat zvona naznanjajoč požar. V sredo okoli 1 ure zjutraj je začela goriti neka lesena baraka, ki je bila postavljena v gramoznih jamah v bližini poti v Kamnico v koroškem predmestju. Nekaj časa je bil videti precej krepak plamen. Toda predno je prišla požarna bramba do mesta, je že vse zgorelo. — Zvečer ob sedmih je pa naznanjal značilni glas iz zvornika, da gori na Teznu. Gorel je hlev gospoda Anderluha. Zažgal je petletni otrok, ki se je igral v bližini slame z vžgalicami. Ker je bilo na hlevu polno krme, je gašenje le zelo malo pomagalo. Na lice mesta je prihitelo več požarnih bramb in tudi pijonirji so neutrujljivo pomagali, toda ognja, ki se je bil zajedel v suho seno, se ni dalo jdušiti. Vedno z novo silo je vzbruhnul na dan. Škoda je precejšnja. Kakor čujemo, je še komaj leto dni, odkar je gospodu Anderluhu zgorelo neko drugo poslopje.

Dva shoda. V soboto dne 22. t. m. ob pol 7. uri zvečer se v gost. g. Tkalec v Studencih pri Mariboru vrši protestni shod slovenskega delavstva proti napadom kapitalistov na starostno zavarovanje. Shod se priredi v smislu Jugoslovanske Strokovne Zveze, ki je radnji čas uprizorila po vsem slovenskem ozemlju jako uspešno protestno akcijo. — Naslednji dan, v nedeljo dne 23. t. m. pa se vrši v dvorani Katoliškega delavskega društva enak protesten shod z istim dnevnim redom. Na obeh shodih govori g. urednik Kemperle. Slovensko delavstvo vabimo, da se shodov v obilnem številu udeleži.

Celjske novice.

Tovariši iz Celja! Tem potom vas še enkrat opozarjam, da pridete pravočasno v Gornji Grad, kjer ima pododbor „Slov. dij. zveze“ svojo prireditve dne 30. julija. Posebno tisti, ki so obljubili svoje sodelovanje, morajo priti pravočasno! Najboljše je, če greste iz Celja z jutranjim vlakom. Snidemo se v gostilni Fischerjevi! — Drago Klenovšek, abiturijent.

Nesreča. Poroča se nam iz Celja: V noči med 14. in 15. junijem je 16letna hči kmeta Blaža Pintarja pri Sv. Janezu podlegla pretresenju možganov. Ubogo dekletko je bilo pozno v noč na neki veselici s svojo sestro in očetom. Ko so prišli domov, je tožila, da ima glavobol. Zjutraj je bila že mrtva. — Hlapec M. Zelnik je zaspal vsled utrujenosti na svojem vozu. Med vožnjo je padel raz njega in je prišel med kolesa ter je dobil na nogah več nevarnih poškodb.

Občinske volitve v Celjski okolici se vrše še-le meseca septembra tek. leta. Razvil se bo med Slovenci in Nemci zopet jako oster boj za to veliko, dosedaj slovensko občino. Zadnje volitve so bile, kakor znano, vsled malenkostne formalne napake ovržene.

Nepreviden kolesar. Iz Celja se nam poroča z dne 20. t. m.: Pred dnevi je posestnica Marija Ferlež iz Št. Jurja gnala živino k studencu. Ko je gnala živino domov, je pustila kravo prosto, dočim je telico držala na vrvi. Nakrat pridrvi s kolesom neki Leskošek, katerega se je telica tako prestrašila, da je vrgla posestnico Marijo Ferlež na tla. Zadobila je težjo notranjo poškodbo. Nezavestno so jo prenesli sosedje v hišo. Imenovana je v blagoslovljenem stanu. Kolesar je kriv nesreče, ker sploh ni pozvonil in je radi tega Marija Ferlež le na lahino držala vrv, na katero je bila privezana telica.

Ptujske novice.

Državni poslanec Brenčič na delu. Poslanec Brenčič in tovariši so stavili v državnem zboru sledeče nujne predloge za podpore občin, ki so deloma koncem meseca maja, deloma pa sedaj meseca julija,

trpele vsled toče jako občutno škodo. To so vasi: Ivanjkovci, Trstenik, Stanovščak, Litmerk, Mihalovci, Hriber, Lešnica, Ključarovič, Saranje, Sv. Vid, Leskovec, Sv. Barbara, Rumeč, Lahonci, Lahonščak in Zerovinci. Dalje za podporo 5 posestnikom iz občine Stojinci, ker jim je ogenj upepelil hiše, in za občine Slom, Tibovci in Strelci, kjer je toča dne 8. junija 1911 napravila veliko škodo. Delavnost in požrtvovalnost moža, kateremu ste dali svoje glasove, se bo vedno bolj izkazala.

Trboveljske novice.

Trbovlje. V nedeljo dne 16. t. m. ob 11. uri na večer je v gostilni „pri Urški“ mož Uršule Brodnik ubil svojega pastorka Viktorja Kneza, ki je zopet nadlegoval svojo mater, naj mu izplača doto. Ker ga mati ni hotela ubogati, se je začel hudovati nad njo, na kar je pritekel njen mož Jožef Brodnik, ki ni mogel videti Kneza, ter zadal svojemu pastorku z velikim nožem na glavi tri rane. Knez je bil kmalu na to mrtve.

Trbovlje. Na jetiki bolni delavec Maks Hlebič je v ponedeljek dne 17. t. m. z britvijo prerezal vrat svojemu eno leto staremu sinčku, ki je kmalu izdahnil. Nato se je lotil svoje štiriletnje hčerke, jo tudi močno ranil, vendar je ni mogel usmrtiti, ker mu je prej zbežala. Konečno je še sebe na vratu in roki občutno ranil. S svojo hčerko leži v tukajšnji bolnišnici; vendar najbrže ne bo okrevaj. To grozno dejanje motivira s tem, da je hotel otrokom le dobro, češ, po njegovi smrti bi se jima slabo godilo, ker je baje žena z njima grdo ravnala.

Trbovlje. Že čez en mesec razsaja tifus v naši občini. V občinski izolirnici leži 16 bolnikov te vrste, izmed katerih jih je že nekaj pomrlo.

Drugi kraji.

Leitersberg pri Mariboru. V volilnem boju, to je še pred volitvami, se je naš pismonoša „Bračko“ izkazal za izvrstnega agenta kandidata „Francelna“. Imel je na razpolago cel zavoj ptujske giftne krote, tako, da je hropel pod njim, ter vsiljeval isto nezavednim strankam. Pri strankah, ki so naročeni na „Stražo“ in „Slov. Gospodarja“, pa ni bilo tiste natančnosti. Ta g. pismonoša je nasproti svojim štajercijanskim prijateljem tako uljuden, da prepušča raje njim „Stražo“ in „Slov. Gospodarja“, kakor pa nasprotnikom. Sicer bi to ne bila zloraba, če čitajo nasprotniki naš list, ali naročniki bi ga morali vendar ob pravem času dobiti. Enkrat bo pa Bračkotu vendar jabelko dozorelo. Tudi naš Poldek Felser je priden agent ptujske cunje, katero nezavednim ljudem tako priporoča in hvali na vse pretege. Toda on zna še kaj več. Ne da je samo goreč štajercijanec, njemu je znan še celo poseben volilni red. Na volišču je sedel lepo pred vrata in izpraševal volilce, koga kateri voli. Nekaterim Roškarjevim volilec so se glasovnice izmenjale. Prepričani smo bili, da bi bilo za Roškarja oddanih čez polovico glasov, tako pa so se se znižali na 34 glasov. Ali g. volilnemu komisarju Lopiču ni bilo to znano? Od kod je imel njegov sluga toliko glasovnic na razpolago? Kako more volilni komisar tako početje dopustiti, ko so volilni predpisi za vse občine enaki? Vendar ni vse to nič pomagalo, ker zmagala je kljub nasprotnim umazanostim pravica, da je tukaj bivajoči kandidat Francel, kakor je bilo prerokovano, padel, kakor je širok in dolg, z vsemi štajercijanci. — Volilec.

Pesniški dvor pri Mariboru. Naš gostilničar štev. 1, to je prva hiša v naši občini, sliši na ime Johann Stedger, je jako velik prijatelj „Štajercev“, seveda tudi naročnik. Pa to smolo ima, da to cunjo pred odličnimi gosti skriva; sploh je ne sme vsakdo videti. Ko pa pride njegov ljubljenec Lojz Gornik ali kakšen prišast na frakelj šnopsa, tedaj pa pride ptujska cunja takoj na mizo. Zakaj se neki boji, da bi videl kdo to cunjo? Ali je morda to sramota, če je ta smrdljivi list na mizi? Da — da, Johann! Ni lepo za tebe in krivo je ravno to, da se veliko gostov izogiba tvoje gostilne. Svetujem ti, da si naročiš kakšen naš časnik „Stražo“ ali „Slov. Gospodarja“, in tvoj častni naslov spremeniš v Ivan Standerker, ker je tako pravilno. Tudi volilna agitacija te je osmešila, kajne? Vidiš, ko bi imel Roškarjeve lepake v gostilni, bi imel zdaj zmago, zdaj je pa fuč, in tudi Girstmayerjevi lepaki so fuč. — Prejšnji gost.

Bela zastava je vihrala dne 19. t. m. v ormoškem okrajnem sodišču.

Sv. Marjeta na Dravskem polju. V zadnjem času slučajno potujem po svoji domovini skozi Sv. Marjeto, Terniške in Prepolje ter poizvedujem to in ono. Zvedel sem pa vendar celo zanimivo stvar, kar se še niti sanjalo ni, namreč: g. nadučitelj Achitsch hoče te vasi, katere so v celoti ena politična občina, razdeliti v dve. Kaj ga k temu nagiba, je jasno; za gospodaril bi namreč rad nad to občino, kar pa naši Prepolci in Terničani nočejo slišati. Ta gospod misli, če se občina razdeli, tedaj bom v Marjetskem gotovo gospodoval. Pa po mojem mnenju bo težavno, ker še niso vsi Marjetčani štajercijanci. Tudi ministrstvo je sestavljeno, kakor sledi: Malek vojni minister, K. Sorschnig za industrijo, Gril za zunanje zadeve, Celoliga p. d. Nudi za uk, in Kalčič za trgovstvo. Manjka jim še čez vse potrebni finančni minister, katerega pa ne morejo izslediti. Vrli občani Slovenci lepe šmarjetske občine, ne dajte se zapeljati, da bi se občina politično razdelila, ker potem ima vsaka občina večje stroške. Čemu pa trositi denar, ko ga sami krvavo potrebujemo? Razdelitev je morda potrebna samo pri šolskem vprašanju, tako, da bi Prepolci ne

plačevali šolskih potrebščin Marjetski šoli, ker so vsolani v St. Janž. Takšne zadeve naj bi se pa izročile v rešitev strokovnjaku in ne Achitschu, kateremu je posolinemška politika najprej in najbolj pri sreči. — Zvedel sem še vse kaj več, kar si pa prihranim za nadaljno porabo, ako bo g. nadučitelj in njegovim ministrskim kandidatom všeč. Torej je še čas, vrli domačini! Ne vdajte se! Vam želi vaš — Mariborčan.

Sv. Martin na Pohorju. Kočarska hiša Julijana Blažič, stara 9 let, doma pri Sv. Martinu na Pohorju, je prišla dne 12. t. m. z desno roko v krmoreznico in ji je stroj odrezal dva srednja prsta.

Črnagora pri Ptuj. Slučajno me je zaneslo v nedeljo dne 9. julija t. l. na Črnogoro. Ko zapazim, da so se znani gorski liberalci v družbi nekaterih posilincev devali na z vejami „okinčane“ voze, vprašam svojega znanca iz Dravskega polja, kam so namenjeni. „Ali ne veš?“ mi odgovori. „Na Plojevo sedmino v Stoperce. Saj vidiš, organista z godbo imajo seboj, da bo vse v redu šlo in da bo tudi „trauer-marš“, kakor se to spodobi pri takem gospodu, ki mu niti cesar niti škof niti ministri niso mogli pomagati. Tudi pridigarja imajo, seveda iz Celja, kjer so tudi obhajali sedmino, in bo torej že lahko zadel pravo struno, da ne bo našim liberalcem od žalosti počrlo srce ali pa se od jeze nad Kmečko zvezo, oziroma njeno zmago, razlil žolč. To pa Bog varuj, ker brez liberalcev bi bilo predolgočasno in presuhoparno na svetu. Saj celo sedaj, ko gredo na sedmino, se postavljajo tako, da se jim mora človek smejati, četudi bi imel še sicer Bog več kako sočutje ž njimi.“ „Toda ali nimajo gorski liberalci pametnejšega dela v svoji z nemškutarstvom tako okuženi občini?“ „Saj še ni bilo slišati, da bi bili liberalci kje sposobni in voljni za pametno in trezno narodno delo, pa še ti niso!“ In konec je bil pogovora o tej stvari.

Leskovec. Krasne so bile naše gorice! Pa ena sama nesrečna ura in vsa lepota je poteptana. V ponedeljek popoldne ob 3. uri je pridivila huda nevihta. Prinesla je ledeno zrnje. Najbolj so poškodovane občine: Leskovec, Skorosnjak, Veliki Okič. Toča je že pobrala v naših goricah, na redkih njivicah, ki jih imamo, pa je tudi že zmlatila. Od česa pa naj živi ubogo ljudstvo? Tukaj je na mestu izdatna pomoč!

Iz Ormoža veje čisti liberalni veter, odkar dela tamkaj mladi dr. Sernec ekspanzije in politiko. „Torkov „Narod“ je prinesel iz Ormoža novico, da je dr. Korošec zahteval od dr. Preskerja, ki je nameraval kandidirati na programu Slovenske kmečke zveze, da v slučaju izvolitve ničesar ne stori za narodno uradništvo. Če kakšen liberalni telček verjame take bedastoče, prosto mu. Liberalci pa do danes nimajo nobene pravice, zahtevati od dr. Korošca ali katerega drugega naših poslancev kakšnih pojasnil. Oni lahko ponižno prosijo za to milost, a zahtevajo ne!“

Rogaška Slatina. Poroča se nam: Dne 15. t. m. zjutraj je začela goret hiša Fl. Plevnika. Družina je še spala, ko so sosedje opazili ogenj pri Plevniku in seveda hitro vse vzbudili. Plevnikovi so si rešili golo življenje. Cela hiša s hlevom in gospodarskim poslopjem je zgorela do tal. K sreči so sosedje še pravočasno oteli živino. Škode je 8000 K, ki se le deloma pokrije z zavarovalnino 1000 K.

Sv. Urban nad Ptujem. Zmagoslavne volitve so dokončane. Par našim visokonosim liberalcem pa se še noče umiriti kri, zato so še le sedaj sprevideli, da morajo nekaj skovati v „giftni kroti“ čez tiste, kateri so po njihovem mnenju najbolj krivi, da so z Orni-gom in Plojem tako neusmiljeno pogoreli. Pa kako hočete, da bi z vami volili, saj v nedeljo pred prvo volitvijo še niste vedeli, kaj da ste: štajercijanci ali pa slogaši. Neki sin liberalnega gostilničarja, kateri bi zopet rad zlezal tiho kakor polž na županski stol, si je pridno pridobival „Štajerceve“ pristaše s tem, da je po nedeljah delil pred maso Plojeve lepake in popoldne „giftno kroti.“ Vrabec naj razume vašo politiko. Se on javče svoj: živ, živ, ter s tem dokazuje, da je vrabec, vi pa še danes ne veste, ste li politični vrabci ali kalini. Potem pa javčete v „Štajercu“ za mir. Ako bi naša stranaka ne bila za mir, bi se že zdavno pisalo o vaši nečedni agitaciji in o študirane-mu komisarju Mariniču. Kdo je torej prekinil mir? Mi kmetje smo ponosni, da smo imeli v naši fari 375 glasov za Brenčiča in vi revčeki z vsemi močmi komaj 87 glasov za Ploja; hm, res smešno. Da pa vam za vero in za gospoda kaplana ni mar, to že mi dolgo znamo; saj ljudje govorijo, da ni videti gotovih ljudi po leto dni pri službi božji, in pri pridigi že celo ne, ker so prepametni. Izjema je le pri enem, kateri je navezan, ter mora biti pri pridigi in sv. maši. In seveda zakaj, to vemo vsi. Piše se, da je bil čast. gospod Malajner v Spuhlji pri slavnosti ter tam zastoj jedel in pil. To je seveda debela laž. Pri glaškili in potem v vinskem „dampu“ dostikrat govore neresnične besede. Če pa morete dokazati, vam plačamo veliko svoto, da si zastoj pripravite jedi in pijače. Da pa so Rojs, Simonič in Josip Ceh bili v Spuhlji, je prvič njihova stvar in drugič zaradi opravka na kolodvoru. Med potom jih prosita dva navdušena liberalca Plojaša, če se smeta zraven peljati. Torej ne samo trije naši, tudi dva lačna liberalca sta bila navzoča. Nihče izmed naših ni gledal na to, da bi zastoj jedel in pil, kakor razni liberalci, zato vam svetujemo, da denete jezik za zobe. Pri nas nismo za denar in papirnatu podporo agitirali in se tudi nismo zanašali na Plojevo podporo in Orni-govo dobroto. Imeli ste vse stene preprežene z liberalnimi lažmi. In ker niste niti vinarja od te podpore razdelili, so ljudje menili: to je samo za urbano

gospodo, mi volimo le našega Brenčiča. Vi ste pač pravi tički, kaj ne? Ker se pa vam nočemo in se vam ne bomo nikoli uklanjali, zato najdete v vaši zmešani politiki vse mogoče stvari pri govoru o jedi in pijači; a pri sebi ne opazite ničesar!

Sv. Barbara v Halozah. Čudne razmere vladajo na naši pošti. Pismo, oddano na zavrčki pošti dne 30. junija, priroba k nam še le dne 5. julija. Denarja ni dosti na razpolago in mnoge poštne nakaznice morajo dneve in dneve čakati na izplačilo. Sedanji poštni sel nosi pošto na polževem hrbtu, in ponekod (?) se mudi več kot deset minut.

Sv. Barbara v Halozah. Dne 30. junija je bila pogumna kmetica Katarina Gavez v Gradšči pri ptujskem sodišču obsojena radi trgiranja Plojevih lepakov na Štumbergerjevem zverženem hlevu, kojega belež ni vreden 20 vinarjev, radi poškodbe tuje lastnine na 5 K globe in aoravnavo sodnijskih stroškov. Čast zavedni narodnjakini!

Sv. Barbara v Halozah. Sedaj še le vemo, zakaj se naši liberalci ogibajo farne cerkve. Iz „Nar. Lista“ zvemo, da imajo neke neko skrivno podružnico, pri koje popravilu se je ubil vajenec kleparja g. Taichnerja v Ptuj. Nam faranom, pa tudi gospodu ni nič o tem znano. Predstojnik te podružnice je najbrž kaplan iz Brezovca, ki mu pri opravi strežejo Jakob iz Slatine, Ivan iz Gradšče, Janez iz Paradiža ter Jožef iz Gruškovec. Ali so ubitega kleparskega vajenca pokopali po obredih, po kakršnih so pri Cehu zagrebli ostanke Plojeve politike, še nam ni prišlo do ušes.

Vransko. Detomor. V potoku Košnici v sodnijskem okraju Vransko je našel drvar A. Goričar truplo novorojenčka. Obvestil je o tem žandarmerijo, ki je takoj skrbno poizvedovala po materi. Našli so jo v osebi neke Terezije Srol, ki je priznala, da je začetkom meseca julija povila otroka, ga nekaj dni pozneje zadavila ter ga vrgla v imenovani potok. Izjavila je, da je storila to vsled velike bede, ker sama ne bi mogla preživljati otroka in ker se otrokov oče brani skrbeti za svoje dete. To jo je privedlo do tega zločina. Detomorko so izročili okrožnemu sodišču v Celju.

Velika Pirešica. Kako se uresničuje poročilo Pireščana, ki je pred kratkim poročal o našem društvenem življenju, naj pokažejo naslednje vrste. Dne 9. t. m. je priredilo naše Slovensko kmečko krščansko izobraževalno društvo društveno veselico pri našem vrlem županu gospodu Francu Reharju. Kdor je slišal govor našega državnega poslanca gospoda dr. Korošca, ve, kakšen pomen imajo naša društva. Orisal nam je važno društveno delo tako lahko umljivo, da ga je vsakdo razumel. Slišali in videli smo, kako so tudi nasprotniki odobraval in sledili z vso pozornostjo govoru našega neustrašnega in neumorno delavnega državnega poslanca. Dobil je marsikateri popolnoma drug vtis o našem poslancu, kakor ga je imel v volilni borbi, ko ni slišal drugega, kakor samo podlo obrekovanje. Veseli nas posebno, ker smo ga imeli čast, tako hitro po volitvah imeti v svoji sredi kot govornika. Liberalci so jo s tem dobili po zobeh. Poprej so namreč prerokovali, da nas bode samo ob mandatu oropal, potem pa ga ne bomo več videli. Mi izrekamo v imenu celega društva, kakor tudi v imenu cele občine gospodu dr. Korošču srčno zahvalo za njegov trud ter obljubimo, da bomo sledili njegovim nasvetom. Za slavnostnim govornikom so uprizorili naši fantje gledališko predstavo, pri kateri so nad vse povoljno izvajali ulogo za ulogo ter so nam nudili res krasno zabavo. Kakšna sloga pa je med nami, naj dokazuje, da so popevali lepe slovenske pesmi najprvo domači možki zbor, za tem pa skupno mešani zbor iz Zgornje Porečje. Pri milo do nečih glasovih slovenske pesmi naše vrle mladine se je vnela res prava zabava. Ljudstvo je bilo navdušeno in videl si tako starega, sivolasega starčka, kakor mladeniča, staro gospodinjico, kakor mladenko, da so bili vsi zadovoljni s to lepo prireditvijo. Da pa nismo tako osameli v teh goratih krajih, nam je priča, da imamo več odličnih gospodov, kakor gospoda dr. Ivan Benkoviča, dr. Makso Vraberja, prov. Schreinerja itd., ki so nas počastili s svojim posetom, in nas navdušili za nadaljno izobrazbo. Vsem cenjenim gostom bodi izrečena srčna zahvala za poset. Društvenemu vodstvu pa je zagotovljeno, da bo društvo dobro uspevalo, ker ima tako dobro in res neumorno delavno mladino, ki se ne ustraši poleg napornega dela tudi žrtvovati marsikatero uro za izobraževanje. Le kmalu zopet na svidenje!

Kranjsko

Bled. Velika mednarodna plavalna dirka na Bledu bo dne 20. avgusta in kakor kaže zanimanje med športnimi krogi, ena največjih letošnjih serij. — Nemški, mažarski, češki, hrvaški klubi bodo poslali mojstre prve vrste.

Primorsko.

Idealna mladina. „Tagespost“ poroča z dne 20. t. m., da se je v Trstu neka 14letna Klara W. dala ostriči, se je preoblekla v moško obleko in jo nezna-kom kam odkurila. Stariši niso ničesar slutili o svoji hčerici, ki jo je srce najbrž vlekel k Indijancem. . . . Idealno dekle zasleduje policija.

Narodno gospodarstvo.

Uvoz argentinskega mesa prepovedan. Kakor se nam poroča z Dunaja z dne 18. t. m., je poljedelsko ministrstvo izdalo odlok, v katerem se vsak nov uvoz argentinskega mesa prepoveduje, ako ravno še ni došla naznanjena pošiljatev v Avstrijo. Tako bo cela množina 600 ton argentinskega mesa šla „retour“, kakor bi bila naslovljena na c. kr. poljedelsko ministrstvo. Večerni list „Tagespost“ z dne 18. t. m. pravi, da je ta ukrep izdan edino-le v korist mesarjev in izvestnih krogov, da trpi masa konzumentov večjo škodo! Končno izraza željo, da se naj akocija uvoza argentinskega mesa še v večjem obsegu razvije. „Neues Wiener Tagblatt“ priobčuje dejstvo, da so nižji sloji, zlasti delavstvo, vznevoljeni nad tem ukrepom, ker se je kljub neljubim konfliktom radi argentinskega mesa isto priljubilo zlasti pri mestnem delavstvu. Vsa zadeva se bo razvila, kakor je videti, v hrupno afero.

Prvo podkovanje žrebet. Skušaj, da privadiš žrebe že v mladosti, da se bo pustilo prijeti za nogo; najprvo ga gladi po nogi z roko in nato mu jo skušaj polagoma vzdigniti. Početkom privzdigni glavo le malo in polagoma dvigaj jo vedno bolj visoko, dokler je ne privzdigneš tako visoko, kakor jo je treba digniti pri podkovanju. Posebno če žrebetu kopita večkrat sužijš in pri tem potolčeš po podplatih, privadiš ga na podkovanje. Ko ga hočeš dati podkovati, ne privzdigni mu nog previsoko, kar stori rad držač, ki je visok, da lažje nogo drži. Če je držač visok, vrže ga konj kmalu od sebe. Nikakor mu pa tudi ne vleci nog na zunaj, kajti pri tem izgubi žival ravnotežje in je prisiljena potem, da se s silo iztrga iz rok. Tudi ne drži nog predolgo kvišku, ker postane žival nepotrpežljiva in nemirna. Pusti nogo večkrat iz rok ali pa ravnaj tako, da kovač kopita najprvo po vrsti obreže, in še-le potem drugo za drugim podkuje. Nikar ne tolci živali in ne kriči nad njo; s tem jo lahko tako pokvariš, da se ne bo pustila z lepa podkovati.

Na kakšen priprost način se da hlev razkužiti. Imamo sicer različna sredstva za razkuževanje, omeniti hočemo pa tu takšno, kakršno dobi kmetovalec za par novcev povsod, in to je žveplo.

Živinski hlevi bi se morali vsaj štirikrat v letu razkužiti z žveplom. Ravnati pa je tako-le: Zaženi živino iz hleva; v sredo hleva postavi staro kozico in deni v njo nekoliko smolnatih tršic, a na nje kose žvepla. Za kubični meter prostora zadostuje 3 do 5 gramov žvepla; ¼ kg zadošča za večji hlev. Smolnate trstice prižgi, okna in vrata dobro zapri in pazi pri tem, da ni blizu gorečega žvepla nič vnetljivega. — Čez 3 ali 4 ure hlev odpri, odpri na stečaj vsa vrata in okna in pusti dve uri odprto, da se hlev prezrači. Nato zaženi živino zopet v hlev. Na ta način obvaruješ svojo živino marsikatero bolezen, ki bi se lahko izcimila.

Seminar za zadružništvo na vseučilišču v Halle na Nemškem. Na vseučilišču v Halle se je osnoval poseben seminar za zadružništvo v svrhu, da nudi teoretično in praktično znanje o zadružništvu onim, ki nameravajo sodelovati pri zadružnem delu. Seminar je dobil pravico, da prireja izpite iz zadružništva in da za slučaj dobrega vspeha izdaja diplome. V zimskem tečaju 1911 so se poučevali predmeti: pridobitni značaj zadružništva; zadružno pravo; banke in njihli odnosi do zadružništva; uvod v nauk o državnoslovju in pridobitnosti; kmetijsko zadružništvo; trgovsko knjigovodstvo; obrtno zadružništvo in zadružništvo za malo trgovino; nakupovalne zadruge.

Poučno potovanje ruskih zadrugarjev. Petrogradski odbor za širjenje zadružništva v Rusiji bo ta mesec povzel z nekaterimi naprednimi zadrugarji poučno potovanje v tuje države. Namen tega potovanja je proučiti in proučiti in pregledati zadružne ustanove drugih narodov, da se ono, kar je porabno in dobro, upotrebi na korist ruskega zadružništva in za napredek ruskega kmeta. Na tem se vidi, da veliki ruski narod visoko ceni zadružništvo in da hoče s tem še bolj dvigniti svojo moč. Koliko bolj je dolžnost majhnih narodov, osobito onih, za katere se nikdo ne briga, da se sami za se bolj brigajo, da vse svoje stvari oskrbujejo sami in sicer v pravem, ljudskem smislu.

Štiri in pol milijona kron za delavske hiše. Ogrska agrarna korespondenca poroča, da so municipij komitatov Pešta, Bihar, Temes in Vas pred kratkim dovolili 4½ milijonov kron za zgradbo hiš za kmetijske delavce in s tem zagotovili 5000 rodbinam samostojne domove. V treh drugih komitatih se je že zgradilo 400 delavskih hiš, 136 se pa jih še zida. Dolej je v celi državi postavljenih kakih 12.000 hiš za kmetijske delavce. Poljedelski minister grof Serenyi je prizadetim municipijem sporočil, da je pripravljen, za olajšanje obrestnih bremen amortizacijskega posojila, ki se je najelo za stavbo delavskih hiš, prispevati dva odstotka.

Da se pokončajo gosenice kapusovega belina, priporočajo nekateri, naj se uporabi v to svrhu apna voda. Takšna voda se dobi, ako se sveže živo apno ugasi z večjo množino vode, tako da postane iz gašenega apna belež. Ta belež naj se pusti nekoliko dni na miru in ko se belež poleže, naj se voda, ki je ostala nad poleženim apnom, porabi za škropljenje kapusa in vrzot. Ta voda ne škoduje zeljnatim rastlinam prav nič, umori pa hitro in prav gotovo vse gosenice.

Za napravo slivovke ali češpljeve se uporabljaja navadna češplja. Če se hoče dobiti okusna slivov-

ka, uporabiti se morajo za to prav zrele češplje in izpuliti se jim morajo peclji, preden se zmečkajo. Ko so se peclji izpulili, naj se zmečkajo češplje s kakšnim lesenim drogom in prelije zdrozgalica v kak pokončno postavljen sod, kateremu se je poprej izdrla dno. Kolikor več koščic razbiješ med mastenjem, tolikanj močnejši okus po jedercih bo imel dobljeni češpljevec. Ako ti ta okus ni všeč, pusti koščice cele. Ko si sod z zdrozgalico napolnil, pokrij ga s kakim pokrovom, zamaži vse odprtine in razpoke prav dobro z ilovico, da ne bo mogel zrak do zdrozgalice. Češpljeva zdrozgalica vre počasi in včasih konča vreti še le proti koncu spomladi; to pa nima nikakih slabih posledic za okus češpljevca ali slivovke. Ko ta zdrozgalica popolnoma povre, skuhaš žganje čimprej iz nje, sicer dobiš, če s tem odlašiš, bolj trpko slivovko.

Hmelj.

Hmeljska revija „Saazer Hapten- und Brauerzeitung“ prinaša z dne 15. t. m. sledeče hmeljsko poročilo iz Zateca:

V tem izkazu beležimo manjše spremembe pri cenah zateškega hmelja. Cene so skrajno stalne. Za 50 kg se je plačalo 180 do 186 K. Tuje kvalitete so bile tudi v prometu, vendar pa je tujega hmelja primeroma malo. Cene 150 do 166 K, eventualno nekaj kron višje.

O stanju hmelja v okraju Zatec podajamo naslednje poročilo: Ako izvzamemo zgođnji hmelj in nekaj pokvarjenih nasadov, kažejo ostali nasadi (dobre tri četrtine) kljub neprestani suši jako dobro. Mrčesa je neznatno malo. Tupatam se vidi vsled suše rmenolistje. Izrastki (stranski) so redki in kratki, tako, da moramo računati zgolj na košato vzrasli hmelj. Glede cvetja pa se mora konstatirati, da je isto celo v lepih nasadih in vrtovih precej skromno. Ves položaj pač stoji tak, da je od vremena prihodnjih dni odvisno, ako se bodo stare, doseđaj jako dobre rastline še naprej uspešno razvijale, ali ne. Zadnje dni smo sicer imeli dež, ali ta dež še mnogo nasadov niti osvežil ni, dočim se je drugi hmelj jako dobro namočil. Pregodaj bi bilo, s številkami že zdaj prerokovati, kakšen bo končen rezultat žetve; vendar se pa lahko računa, da bo v slučaju skorajšnjih izdatnih padavin, toplih noči i. t. d. rezultat hmeljske žetve sreden.

V naslednjem podamo posamezna poročila drugih dežel.

Na Moravskem je stanje isto kot na Češkem, razlikuje se samo v tem, da je skrajno nedoločen rezultat.

V Galiciji je stanje skrajno neugodno, vendar izdatno boljše od lanskega leta. Malo upanja je, da bo rezultat vsaj sreden.

Na Ogrskem pa je jako dobro. Žetev bo bogata. Zgođnji hmelj so pobrali že sredi tega meseca. Tudi na Ogrskem so hudo pogrešali prepotrebne moče.

V Nemčiji računajo s srednjim rezultatom. Vendar je stanje jako ugodno.

Na Bavarskem pa bodo imeli skoroda minimalen rezultat, če ne bo več dežja, kot ga je bilo doseđaj.

Na Virtenberškem je skoraj isto, kar je pripisovati mrzlim nočem in suhim vetrom.

V Londonu je stanje jako ugodno, rezultat bo lep. Vendar je odvisen od prihodnosti.

Iz navedenega lahko razvidno, da bo povsod hmeljski pridelek bolj sreden. Izjemo dela rodovitna Ogrska, kateri se hmelj vsako leto več ali manj dobro obnese.

Narodno-obrambno delo.

Roseggerjev sklad. Kakor poroča „Marburgerca“, ima do sedaj Roseggerjev sklad že 1423 takozvanih „kamnov“, v skupnem znesku 2.846.000 K. Tu vidimo jasno nesebično požrtvovalnost naših narodnih nasprotnikov, ki upravičeno upajo na tretji milijon. Zlasti pevska društva in dijaštvo prispeva razmeroma pretirano visoke svote v nemški „obrambni“, ali pravzaprav napadalni sklad. Slovenci, koliko ste že prispevali za svoje obrambno društvo „Slovensko Stražo“? Ali vas res ne boli srce, ko vendar čujete skoroda dan na dan o nečuvjenih nasilstvih privandranih rajhovcev, ki napadajo zemljo naših očetov? Taka brezbriznost je neodpustljiv naroden greh!

Grozen požar.

90 hiš popolnoma razdejanih. — Mnogo ljudi zgorelo. Iz Kanalske doline se nam poroča o groznem požaru, ki je dne 20. t. m. okoli polnoči divjal v Ukva h, kjer je upepelil 90 hiš. Prihiti so sicer iz vseh krajev ognjegasci, ki pa niso ničesar opravili. Ljudje so bili na planini in še le proti jutru so prišli gledat upepeljene domove. Mnogo ljudi pogrešajo. Zadnja nesreča je prišla nad Ukve 1. 1903, ko se je utrgal oblak in zasul skoro celo vas. Da ni bilo doma ljudi ob nesreči, si je razlagati iz tega, da zapustijo prebivalci vsako poletje dolino in gredo v planino, kjer imajo celo naselbino. Le nekaj čuvajev je bilo doma. Škoda se oeni na pol milijona kron.

Razgled po svetu.

Benetke brez vode. Kakor se poroča iz Benetk, so ondtni prebivalci — brez vode. Različno tehnično osobje, kakor potapljači i. dr., so iskali celo noč in dan, da bi našli kraj, kjer je počila vodovodna cev. Vodo dovažajo v mesto po parnikih in po železnici.

Večji hoteli imajo za to nalašč postavljene osebe, ki morajo iz sosednjih obrežnih krajev dovažati pitno vodo.

600 oseb skočilo v vodo. Kakor je že splošno znano, vlada v Ameriki grozna vročina, ki neredkokrat povzroča velikanske gozdne požare. Poročila pravijo, da je pri nekem tozadevnem požaru izgubilo 50 oseb svoje življenje, nad 200 pa je težko ranjenih. Mesto Cochran in manjša mesta južno od zlatih rudnikov Severne Amerike so docela porušena. Stotine ljudstva beže pred vročino, kamor le more. Vsled neprestane suše se pa ogenj neovirano razširja in povzroča grozno vročino. Kakor je posneti po neki brzjavki iz Hayleyburga, so v mestu Procupine, kjer je požar najhuje divjal, bežali ljudje v jezero, ob katerem leži baš imenovano mesto. Jezero je pri kraju baje precej globoko. Izmed 600 ljudi, ki so se šli hladiti, jih je utonilo okrog 200. Daleč na okoli je videti razprostrano ognjeno morje; poročila pravijo, da se razprostira požar na 200 kvadratnih milj na okoli. Po najnovejših poročilih se požar naglo razširja. Škoda znaša mnogo milijonov dolarjev.

Ženske na visokih šolah. Prva vseučilišča so se ženskam odprla v Ameriki. V Zedinjenih državah je bilo že v šolskem letu 1907—1908 vpisanih 56.075 dijakinj in 107.783 moških dijakov. Zanimivo je, da tam ženske najbolj vpisujejo na takozvani Classical Departement, kjer se goji klasična izobrazba, dasi ne v popolnoma enakem smislu in z enakimi nameni kakor v srednji Evropi. Manjše je zanimanje žensk za prirodoslovne predmete, za tehnične stroke pa jih je bilo vpisanih samo 28. — Na Angleškem so odprli prvo visoko šolo ženskam leta 1869 v Cambridge; od leta 1878 imajo ženske pristop do vseh vseučiliških izpittov in akademičnih stopinj. — Na Nemškem narašča število žensk, ki študirajo; prav močno. Dočim je bilo v zimskem semestru 1908—1909 vpisanih 1689, se je leto pozneje povečalo njih število na 2324 in je letos zopet naraslo. V samem Berlinu jih je letos študiralo 806.

Kolera. V Trstu so radi enega slučaja izolirali 42 oseb; iz Mesine se poroča, da je zbolelo tamkaj na azijski koleri 21, v Palermu pa 17 oseb, izmed katerih jih je umrlo 8. V Marsiliji so umrle za kolero 4 osebe. V carigranskem predmestju Kassimo-Pascha so konstatirali 19. t. m. 5 slučajev kolere. Iz New Yorka se poroča, da se je na Kvarantanskih otokih pojavila kolera sliha bolezen; med 600 izseljenci so našli 5 slučajev. Legislaturna komisija je odredila, da se pred odstranitvijo nevarnosti prepove vsak uvoz izseljencev.

Snubitve s smodkami. Holandski fantje na originalen način snubijo. Ta snubitev je posebno priprava za one mladeniče, ki niso preveč zgovorni, kajti snubitev se vrši popolnoma molče. Če se mladenič zagleda v oči kake deklice, tedaj si kupi smodko in potrka na njena vrata. Dekle odpre, in ko vidi mladeniča s smodko, mu jo prižge. Ni treba, da bi se poznala. Mladenič pride lahko k dekletu, ki jo je le od daleč videl. Drugega ali tretjega dne gre mladenič zopet k domu svoje izvoljenke in zopet ne izpregovori niti besede, temveč pokaže s smodko, da potrebuje ogenj. Mladenič pride še v tretje s smodko v ustih. Če pa mladenič ne ugaja dekletu, tedaj mu ne da ognja ter mu pred nosom zapre vrata. Če ji pa ugaja in če so starši zadovoljni s poroko, tedaj pošlje mladeniča v sobo, kjer mu prižge smodko, in mladenič zopet molče kadi. Ko mladenič pokadi smodko, mu da nevesta drugo. S tem je snubitev končana. — Tudi na Španskem se s pomočjo cigarete odkriva ljubezen. Mladenič spusti pred dekletom cigaro na tla. Če dekletu mladenič ugaja, mu pobere cigareto, na kar začne govoriti. Če mu pa ne pobere cigarete, tedaj pomenja to, da je mladenič pogorel.

Mark Twainova zapuščina. Iz New Yorka se nam poroča: Mark Twainova zapuščina znaša, kakor se je doseđaj dognalo, nad 470.000 dolarjev, ali okrog 2.300.000 K. Polovica zapuščine sestoji iz z mljčš in inventarja, polovica pa iz avtorskih pravic Mark Twainovih del, ki brojijo mnogo knjig.

Vihar v Rusiji. Strašen vihar, ki je divjal zadnje dni po Rusiji, je napravil velikansko škodo osobiti v guberniji Vologda. V okraju Grešovok je porušil vihar samostan, ki ga je dal zgraditi Ivan Grozni. Padla se je tudi cerkev. Veliko hiš je podrl vihar tudi v grešovskih 40 okoličanskih vaseh. Smrtno ponesrečilo je veliko otrok in živine.

Justična korupcija v Zedinjenih državah Sev. Amerike. Socialistično časopisje je že večkrat imelo priliko poročati o justičnih škandalih, ki se gode v Zedinjenih državah. Sedaj se zopet iz Washingtona poroča, da je poslanec Wickersham v neki seji odbora za zunanje zadeve očital šefu justičnega oddelka, da je sodno zasledovanje agentov v Aljaski namenoma toliko časa zavlačeval, da je cela zadeva zastarala. Po zatrdilih tega poslanca so agentje oškodovali državo za 50.000 dolarjev pri prodaji premoga vojaškim postojankam v Aljaski. Poslanec je lansko leto meseca maja podal o vsej manipulaciji državnemu pravdnstvu obširna dokazila, toda še le dne 13. jul. 1911 je dobil od državnega pravdnštva obvestilo, da je na podlagi zakona zadeva zastarana in se ne morejo agenti preganjati. Odbor je sprejel resolucijo, v kateri se zahteva obnovitev preiskave.

Jetični bacili. Angleška kraljeva tuberkulozna konferenca je izdala svoje poročilo, ki obsega delovanje celega desetletja. Med drugim je dokazala omenjena znanstvena konferenca, da se jetični bacili govede praktično ne dajo ločiti od jetičnih bacilov človeka. Sesaveč in ljudje se lahko med seboj okužijo.

Govejski bacili preidejo najbolj gotovo v človeka z neprevretim mlekom; ta način okuževanja je dostikrat neposreden vzrok pogosti jetičnosti otrok. Omenjena komisija pravi dalje, da tudi meso, bodisi goveje ali svinjsko, lahko prenese bacile v človeka. Na koncu svojih izvajanj zahteva upravičeno najstrožjo kontrolo nad živili.

Nov zakon. V Združenih državah Sev. Amerike je s 1. julijem 1911 stopil v veljavo zakon glede vpeljave brezžičnega brzjava. Glasom omenjenega zakona mora imeti vsaka ladija, ki ima 50 ali še več potnikov, na krovu postajo za brezžično brzjavljenje. Zanimarjenje tega zakona se kaznuje z globo 250 funtov šterlingov.

Roparski umor. Iz Belgrada poročajo: V Navrinju so roparji ulomili v cerkev in umorili duhovnika, ki se jim je zoperstavil. Iz cerkvene blagajne so otnesli 20.000 dinarjev.

Gorje kadilcem!

„Muskete“ je prinesla v zadnjem času jako zanimivo črtico, v kateri razmotriva pisec s precejšnjo duhovitostjo o zvišanju tobačnih cen. Med drugim pa piše:

In zgodilo se je, da je nekdo izmed visokih svetnikov vstal in dejal: „Če hočemo, da bo mir v deželi, moramo imeti prvič denarja, drugič denarja in tretjič zopet denarja; kajti nujno nam je treba velikih ladij, ki se nikogar ne boje in jih zato nazivljemo „dreadnoughte.“ Velike ladije pa stanejo mnogo, jako mnogo, ker je jako mnogo ljudi na svetu, kakor v Avstriji nič manj na Ogrskem, ki hočejo zaslužiti, in postati bogati!

Tedaj pa se je dvignil upravitelj državnih novcev in zastokal in dejal: Odkod naj vzamemo, ker krasti je prepovedano?

Oni pa je povzdignil svoj glas in dejal: Kdo ti prepoveduje krasti? Sezi v žepe narodov, mnogo jih imaš; ondi boš našel denarja v izobilju!

Upravitelj pa je sklenil, da seže indirektno v žepe narodov. Zvišal je ceno vsemu, kar se da sploh kaditi, da so vrste kadilcev neusmiljeno zastokale.

In kadilci so poskušali to in ono, da bi se rešili te peze. Nekaj jih je bilo, ki so kadili eno viržinko manj, kakor po navadi, zopet drugi so dali milotožno slovo cigaretam iz staroslavnega Egipta, kjer se pretaka sveti Nil in stojijo razvaline starega, kraljevega mesta Memfisa; rekli so: Kadili bomo odslej „šport“, weil man immerhin etwas an ihnen „šport“! In kdor je bil doseđaj prijatelj „šport“-cigaret, se je ponižal do „drame“, o kateri je znano, da tu in tam vpliva tragično na razvajene, recte zdrave želodce. Zopet drugi, ki so bili doseđaj prijatelji „drame“, so pobirali po ulicah in jarkih odpadke cigar in cigaret, ki jih naše ljudstvo nazivlje „čike“, in kaditi to specialiteto. Drugi so pa opustili kajenje in se vrgli na slaščice. Tretji grizejo kavčuk in četrti lužijo — svoj palec.

Kadar so se pa avstrijski državljani znašli na obrežju silnega morja Adrijskega in so videli, kako se je mogočni dreadnought spustil v morje in pustil za seboj črno kopo dimovega oblaka, tedaj so dejali: Glejte, ta nam je požrl — cigare!

Književnost in umetnost.

„Slov. učitelj“. Št. 7, 8. Letnik XII. Vsebina: Vzgojaj najprej samega sebe! A travers de la Suisse. Predaval profesor Fr. Pengov pri podružničnem sestanku „Slov. učitelj“ v Ljubljani dne 8. junija. Najvažnejše poglavje vzgoje. Kateheza za nižjo skupino. Predaval katehet Ign. Zaplotnik pri katehetski konferenci v Ljubljani. Kinogledališče — in mladina. Predavala pri sestanku učiteljstva in staršev na šentjakobski osemrazrednici v Ljubljani učiteljica Margareta Cundrč. Cigava je šola? Opazke k učenemu nartu za ponavljalne šole. Zupnik A. Jemec. Zadrži pri zborovanju dolenske podr. „Slov. učitelj“. Navodila papeža Benedikta XIII. za pouk prvopovedancev in prvopohajancev. O vzgoji volje. Predaval učitelj K. Simon. Šolski voditelj. (Piše nadučitelj Ivan Štrukelj.) Katehetski tečaj v Zagrebu. Pregled dohodkov avstrijskega učiteljstva l. 1910. Katehetski vestnik. Učiteljski vestnik: Naša zborovanja. Vzgoja. Raznoterosti. Slovo in glasba.

Zrakoplovstvo.

Novi svetovni distančni rekord v zrakoplovstvu je dosegel belgijski zrakoplovec Aliestagers s svojim letalnim strojem sistema Bleriot. Olieslagers se je dvignil ob štirih zjutraj, kjer mu je pa bencin zmrazil, se je moral že čez eno uro izkreati. Ob 8. uri 3 minute pa se je dvignil drugič. Brez odmora je letel od 3. ure 22 minut popoldne ter prevozil daljavo 625 kilometrov in 200 metrov. S tem je dosegel nov svetovni rekord in premagal Tabuteana, ki je 30. decembra l. l. dosegel svetovni rekord 400 km in 455 metrov. Olieslagers bi najbrže segel še po višjem efektu, ako bi mu ne zmanjkalo olja. Svetovnega rekorda z ozirom na dolgotrajnost vožnje pa ni dosegel, ker je za rekordom lanskega zrakoplovca Farmanusa zaostal za skoraj eno uro. Olieslagers je s tem svojim poletom prvi upravičenec za razpisano nagrado belgijskega avtomobilnega kluba v znesku 20.000 frankov. Omeniti nam je, da se ne ozira na dolgotrajnost vožnje, ampak na večjo distanco.

Time is money, pravi Amerikanec.

On nima toliko časa, da bi legel in se pošteno spotil, kadar se je prehladil; naši ljudje delajo isto. Če se prehladijo, jih muči kašelj, boli jih vrat itd. Ne vedo pa, da se vse to lahko odpravi s Fayeovimi praviimi sodenskimimi mineralnimi pastilami, ki se dobijo v vsaki lekarni in drožeriji. Škatljica stane samo K 1.25. Ponesredbe odločno zavrnite! :: Generalna reprezentanca za Avstro-Ogrsko W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni dobavitelj. Danaj IV-1, Grosse Neugasse 17.

Organist in cerkvenik

se sprejme do 15. avgusta pri Sv. Juriju ob Pesnici nad Mariborom. — Nove orglje. — Osebnosti ali pismene ponudbe na

Cerkveno predstojništvo.

Jako lepa, novozidana vila

s petimi stanovanjskimi sobami, pod stanovanjem dve veliki kleti, z vrtom za zelenjavo, sadonosnikom in malo njivo se pod jako ugodnimi pogoji takoj proda. Jako ugodno za penzioniste. Naslov v upravnistvu lista. 117

Zanesljiv nadzornik (Platzmeister), obeh deželnih jezikov zmožen, se proti dobremu plačilu takoj sprejme. Vpraša in predstavi se naj v stavbeni pisarni Fabriksg. 17. 118

Molitvenike, rožne vence, podobice, križe različnih vrst, svetinj iz aluminijuma itd. itd. priporoča Tiskarna sv. Cirila v Mariboru ob Dr.

Vage

za vagone, voze (mostne), centimale, škalo, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb, tovarna za vage, Brno, Zidenice Moravsko. 80 slovenska obrt.

M. Sabukošek

krojaški mojster v Celju

priporoča svoj

modni salon za gospode,

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Kje se kupi dobro, po ceni in fino obuvalo? Edino le v največji celjski izdelovalnici in zalogi čevljev pri

Štefanu Strašku, Rovaška ulica 3.

Velika izbira finih moških čevljev na zadrgo, kakor tudi čevljev za ženske in otroke. Velika zaloga različnih sandal in knajpovskih čevljev, kakor tudi čevljev za tenis.

Z spoštovanjem

Štefan Strašek, Celje.

Naročite naš list.

Delavnica za popravila

Dobro! Po ceni!

Točna postrežba!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroki! Ilustr. cenik zastoji! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 8.50
Pristna srebrna ura " 7.—
Original omega ura " 18.—
Kuhinjska ura " 4.—
Budiljka, niklasta " 8.—
Poročni prstani " 2.—
Srebrne verižice " 2.—

— Večletna jamstva

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447
Maribor, Gospodarska ulica 26.

Kupujem zlatno in srebrno.

Trgovina s steklom — porcelanom in kamenino
Iv. Kleinšek
Maribor, Koroška cesta 17

Dobro! Po najnižjih cenah!

Dobro! Po najnižjih cenah!

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanske posode, svetilk, ogledal, šip in okvirjev za podobe kakor vse v to stroko spad. dela.

Poprave se hitro, zelo solidno in najcenejše izvršujejo!

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

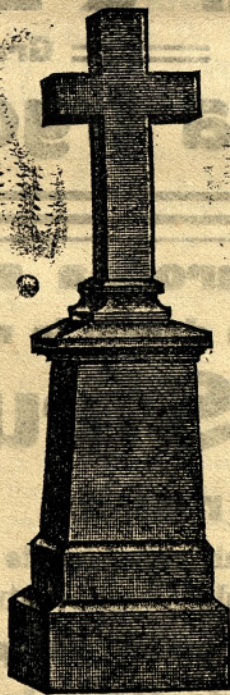
MARIBOR, Kaslnogasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, družtenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela ::

53

Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvršuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materiala. :: Plošče za pohištvo iz raznobarnega marmorja. :: Velika zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Naročila se izvršujejo točno. :: Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.

Brzjavke: Kamnoseška družba :: Celje.

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, kakor izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravc v Celju
Gospodarska ulica 5.

Trgovina špecerijskega blaga

Milan Hočevar Celje

Zaloga pražene kave „Au Mikado“.

Priporoča za tekoči čas pod zagotovilo točne in solidne postrežbe:

ruskega in kitajskega čaja, pristnega jamajke rumca, slivovke, brinjeveca, konjaka in raznovrstnih likerjev. Sveže rozine, grozdice, civebe, mandelne, lešnike, orehe, bosanske češnje, strdi itd.

Zivinorejcem nudim za pitje svinj dobro znanega „Lucculus“, mastina in klajno apno. Ob času setve opozarjam p. t. kmetovalce, da se dobi v moji zalogi zanesljiva, kaljiva semena za polja in vrtove.

Tudi priporoča raznovrstne voščene, sveče in druge kadilo in olje.

771

Slovenci podpirajmo! se med seboj!

Vsak slovenski trgovec, gostilničar, obrtnik, zdravnik, duhovnik, učitelj in sploh vsak Slovenec in član našega naroda, se opozarja na velevažno slovensko podjetje: „Tolstovrške slatine v Guštanju na Koroškem“.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na 1. dne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošto hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

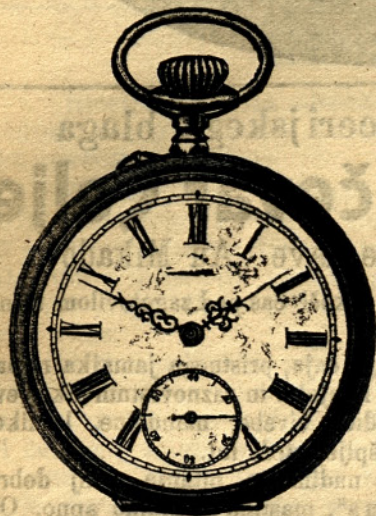
Polasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.

6

Trgovina s cementom in stavbenimi izdelki
Ferdinand Rogač
 Maribor, Fabriksgasse št. 11
 priporoča svojo mnogovrstno zalogo cementnih
 cevi, stopnic, korit, kakor vseh drugih cement-
 nih izdelkov. — Dalje: kamnatih cevi, mofla-
 kerske plošče itd. Sprejmejo se druga cementna
 dela v izvršitev. Plošče za tlakovanje, korita za
 napajati po najnižjih cenah.

Slovinci pozor!

Vam ni potrebno naročiti
 pri tujih tvrdkah, ker pri
 domačem slovenskem
 urarju dobite vse in do-
 bro blago.
 Zahtevajte poseben cenik
 za birmo.
 Gramofones slov.ploščami
 iz najboljših tovarn.
 Popravila se točno in hi-
 tro izvršujejo.

**Urar, očalar in
 zlatar**

Franjo Bureš Maribor
 Tegethofova cesta št. 39.

**Veletrgovina s špecerijskim blagom
 in z deželnimi pridelki**

Anton Kolenc: Celje

Glavna zaloga Graška cesta 22,
 Podružnica: »NARODNI DOM.«

Prazen je izgovor, da se mora blago iskati pri
 tujcih, ker Vam nudi domača zgorej imenovana vele-
 trgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano
 zalogo z vedno svežim blagom, tako, da zamore proti
 vsaki konkurenci popolnoma ustreči zahtevam cenj.
 g. trgovcev in prosim za mnogobrojen obisk, o čemur
 se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z
 najmanjšim poizkusom.

Velečastitim gospodom duhovnikom ponudim vošče-
 ne sveče, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in
 kadilo za cerkve.

V zalogi imam vsakovrstna vrtna in poljska semena
 zanesljive kaljivosti, ter opozarjam slavno občinstvo
 za nakup istih, kakor tudi ostalega špecerijskega
 blaga ter deželnih in drugih pridelkov.

Ia. Zabukovski premog ponudim po K 2:10 za
 100 kg pri odjemu celega voza, prosto v hišo po-
 stavljena v Celju, drugam po dogovoru.

Kupim tudi vsako množino deželnih pridelkov, ka-
 kor: žita, fižola, orehov itd., ter rabljene solnate in
 druge vrste, petrolejske in oljnate sode.

Pismena naročila se izvršujejo z obratno pošto. 479

Pijte samo Tolstovrško slatino.
 Naroči se v Tolstem vrhu, Guštanj, Koroško.

Za potovalno sezono.

Kovčeki za potovanje! Vseh vrst ročni
 kovčeki iz govejega usnja in bogato
 zalogo **usnjatih galanterijskih**
 stvari kakor oprav za konje, jahalne
 potrebščine itd. priporoča

Rudolf Novak, Maribor

jermerar in sedlar — Grajski trg.

Samo lastno izdelovanje.

Zdravilišče TOPLICE
 na Kranjskem belokrajnska železnična postaja
 Straža-Toplice.

Akratotherme 36° C; zdravi se z kopelmi in z pitjem vode; izredno us-
 pešno proti protinu, revmatizmu, ischias, nevralgiji, raznim ženskim
 boleznim. Velik kopalni basen, posebne kopeli in močvirne kopeli: Jako
 udobno opremljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje.
 Gozdna okolica. Dobra in vredna restavracija.

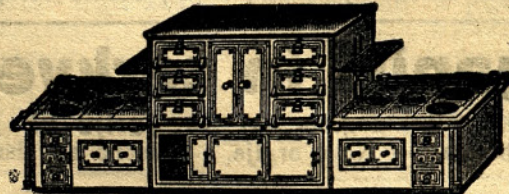
Sezona od 1. majnika do 1. oktobra.

Prospekti in navodila se dobijo brezplačno pri upravitelstvu kopalnice.

Dobro rodbinsko kavo

priredi že mali dodatek „pravega : Francka.“ s
 kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svo-
 je nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kako-
 vosti našel je pravi Franck toli priljubljen
 sprejem v slehernem gospodinjstvu.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
 Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa.
 emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele,
 restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s
 plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki
 trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj
 „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki
 naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Franc Nemec,
 podobar in pozlatar
 Ptuj, Gosposka ulica 23

se priporoča častiti duhovščini in slav. občinstvu za cerkve-
 na prenovljenja altarjev, podob in vsa v to stroko spada-
 joča dela. Podobe nove fino izdelane se dobijo takoj po
 naročilu. 556

Poletna sezona

Nahrbtnike za turiste, planinske do-
 pisnice, konfeti, serpentine, lampijoni,
 tombola, karte za veselice po najnižjih cenah.

Veletrgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, tiskovinami.

Goričar & Leskovšek v Celju

— Graška ulica št. 7 in —

Zvezna trgovina (Goričar & Leskovšek)
 Rotovška ulica 2, Celje.

Edina štaj. narodna steklarska trgovina
 448 na debelo in na drobno

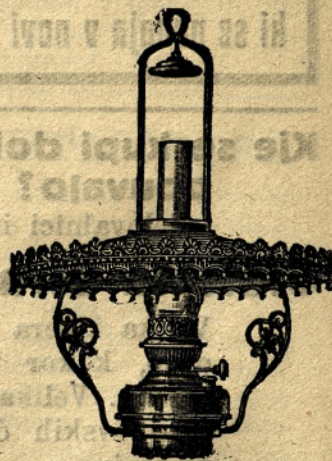
Franc Strupi: Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogate zaloge steklene in porcelanaste
 posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

***** Najsolidnejša in točna postrežba. *****

ROBERT DIEHL

**žganjarna
 v Celju**

priporoča svojo doma žgano
 slivovko, tropinovec, vinsko
 žganje, brinjevec kakor tudi

**štajerski
 konjak**

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA V CELJU.

registrovana zadruga

z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta št. 9, I. nadstropje

obrestuje

hranilne vloge po 4%, brez odbitka rentnega davka. Spre-
 jema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi
 se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno
 hranilne nabiralnike. Sprejema po sejnem sklepu vloge na
 tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga.

uraduje

vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprejemajo in po-
 jasnila se dajejo vsak dan, izveniški praznike, dopoldne od
 8. do 12. ter od 3. do 6. ure popoldne. Za vpisane po pošti
 se dajejo zastoj peščno-hranilnične položnice, št. 92485.
 Telefon ima št. 8. Za brzejše zadestuje naslov: Ljudska
 posojilnica Celje.

posejaje

na zavarila po 5%, do 50%, s amortizacijo ali brez nje, na
 zavarila vrednosti 1000 in na občinski kredit pod ugodnimi
 pogoji. Hranilne vloge in druge prihodnosti se
 interjeto se plačujejo redno vsakega meseca. Posojila in
 vplačila določena, stroška plačila se kotirajo.